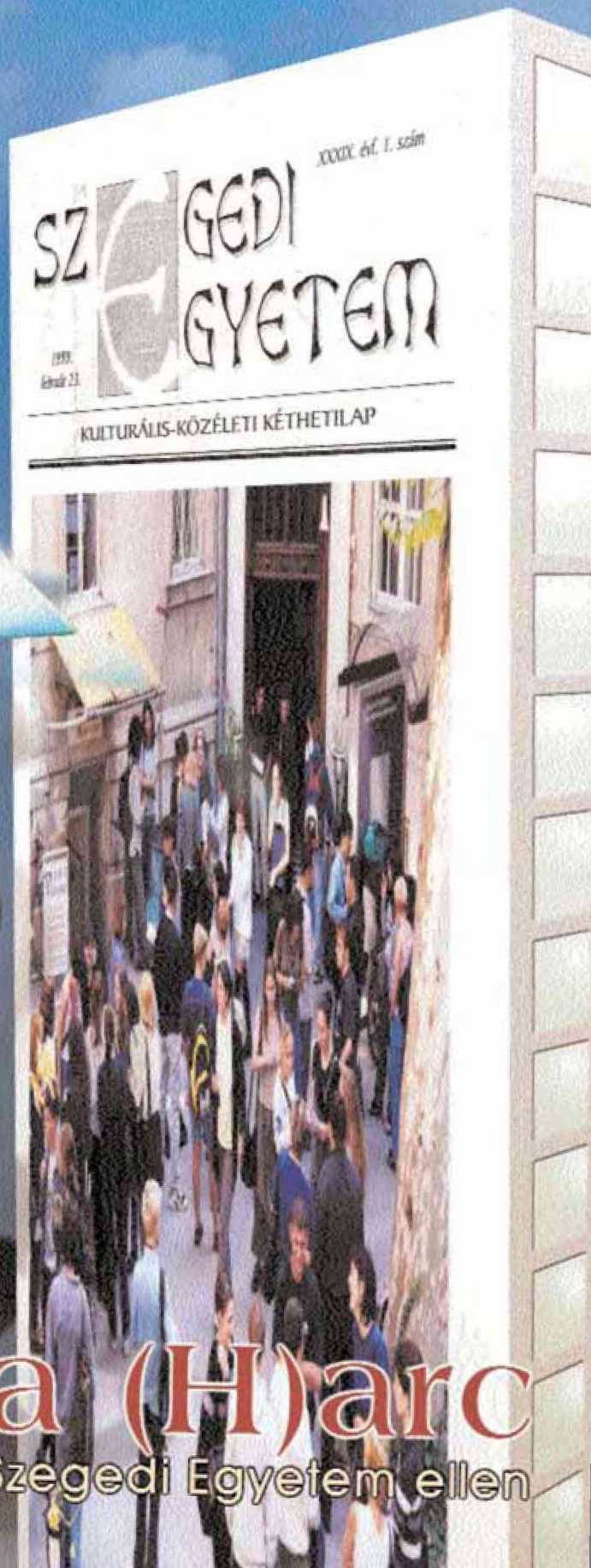
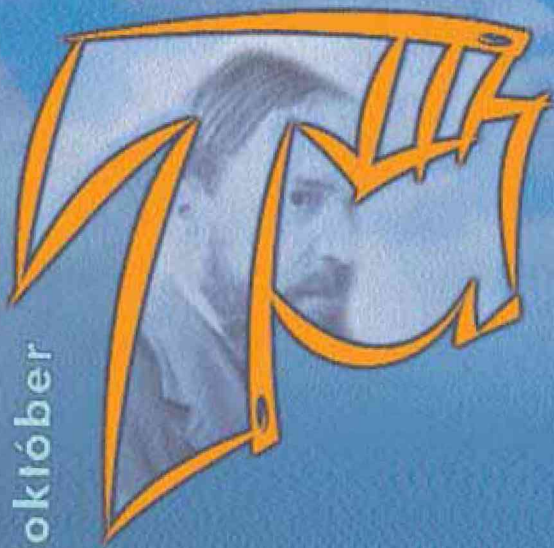


Főiskolai magazin XII. évfolyam 2. szám október



Hátra (H)arc

Támadás a Szegedi Egyetem ellen

Csalóka Cselőte

A TÚ stábja a Duna-kanyarban



Ismét újra előre...



Mindentől jó, de...



A régi ház körül öregszik minden...



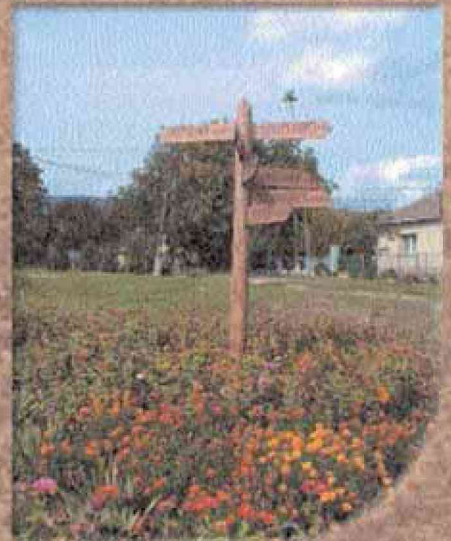
A Villa Negra nem apáca zárda...



Kiment a ház az ablakon



Az a szép...



Messze van a határ...

A tartalomból:

Küldöttgyűlés (6)

Virtuális adok-kapok (13)

EU-fória (14)

A pohár vándora (17)

Ata a Vadkeleten (20-21)

Mossuk kezeinket... (37)

Szerkesztői levél

Álmodjunk nagyot?!

Amerika, globalizáció – háború? De sorolhatnám még: terror, halottak, túlélők, áldozatok; katasztrófa, mentőalakulatok; segélykoncertek, támogatások, részvétnyilvánítások; légitámadás, szárazföldi bevetés, NATO... S még egy pár címszó, amiről az elmúlt hetek hírei szóltak. Megint a szenzációhajhász újságírók lihegik túl a dolgot? Egy újabb média-túlkapásról van szó? Ha a több ezer civil áldozatot nézem, biztos nem; ha ez az egész egy újabb háborúhoz vezethet (számos ország bevonásával a NATO miatt), akkor sem; ha gazdasági szemszögből vizsgálom a dolgot, szintén sokan járunk rosszul, mert kitől is függ kicsiny hazánk anyagi helyzete? És mindez azért, mert valaki álmodott egy merészet. S lám, hova vezetett az egész...

Szeptember 11-ével kapcsolatban két személyes élmény is gondolkodóba ejtett. Az ominózus nap nagy részét éppen vonaton töltöttem, így késve értesültem a történekről, s az élő közvetítésbe is csak később tudtam csatlakozni, bár a barátaim telefonon folyamatosan szolgáltatták az információkat. Estére kisebb multságot terveztünk, de az általunk gyakran látogatott objektum két televízióval is fel van szerelve. Persze zajlott az élet a megszokott kerékvágásban, fél szemünket mégis a CNN-en és az élő kapcsoláson tartottuk. Először azon csodálkoztam, hogy a másik teremben jóval többen néznek egy focimeccset! Mi sem a III. világháború kezdetének bejelentését vártuk, de az ún. "értelmiségi" rétegtől elvárhat az ember némi rangsorolást. A másik figyelemre méltó pillanat az volt, amikor a parlamenti pártok elnökei fejtették ki álláspontjukat. A hatból két emberről álltak meg a poharak a levegőben. Igen, az egyik doktor Torgyán volt, a másik pedig az igazság és élet nagy "bölcsé". Hogy jót, s jókor mondták-e?

A másik, rövid történet a támadás után két héttel történt. Alkalmam volt egy jugoszláv kamionossal beszélgetni, s az eset kapcsán csak annyit jegyzett meg: "Jugoslav terrorist – OK, Amerika terrorist – problem?!"

További boncolgatásba nem folynék bele, hiszen elég belelapozni bármelyik újságba, bekapcsolni a tévét vagy meghallgatni a híreket...

Ha már a sajtónál tartunk, itt sem rózsás a helyzet. Szegeden is álmodott valaki egyet, s kitalálta, mekkora üzlet és lehetőség van egy hozzánk hasonló diáklapban. Hogy terveit valóra váltsa, nem válogatott a fegyvernemekben, egész egyszerűen megszüntette a lapot. A Szegedi Egyetem küzdelmét és kálváriáját megismerhetitek lapunkból.

Andras Szabolcs



A TŰ

Az SZTE JGYTFK
hallgatóinak magazinja

Kiadja az SZTE JGYTFK
Hallgatói Önkormányzata

Felelős kiadó

Döbör András

Főszerkesztő

Csohány Domitilla

Főszerkesztő-helyettes

Nagy Ágota

Munkatársak: Csizser István (óázis) • Bozso Dóra (terítés)

Varga Györgyi (filmszínház) • Balogh Tibor (hangár) • Márok

Attila (grafika, címlap) • Maczelka Csaba (lélekmorzsa)

Petes Gábor (internet) • Karmann Roland (túponthúú)

Szalontai Attila (monoszóp) • Madarász Gábor

(Tűréshatár) • Neisz Laura (eufónia) •

Rózsa László (bacchanália)

Marketing

Görög Zsolt

Tördelés

Füles Mackó és tsai

Fényszerkesztés

Neisz Laura

Terjesztés

Tóth Petra

A szerkesztőség címe

6725 Szeged

Boldogasszony sugárút 6.

tumagazin@mailbox.hu

U - E - N - H - Ű

Telefon/fax

(62) 544-759

Nyomás

Enki nyomda

(62) 424-964

Megjelenik 3000 példányban

Az iradalmi rovatot
a Fatai Szegedi Irodák Kör
támogatja

Alapítva 1990-ben

Eng. szám: B/15K/198/C5/1992



H í r e k

Többen kaphatnak Bursa Hungarica ösztöndíjat

Október 10-ig lehet pályázni a Bursa Hungarica Ösztöndíjra Szegeden.

Ebben az évben 100-100 hallgató kaphat Bursa Hungarica és városi ösztöndíjat. A korábbi évektől eltérően többen is kaphatnak szociális támogatást az úgynevezett Bursa ösztöndíj keretében, jelentette be Bartha László polgármester. A hallgatók október 10-ig nyújthatják be kérelmüket a szegedi önkormányzat ügyfélszolgálati irodáján, ahol a jelentkezési űrlapokat is beszerezhetik. Előnyben részesülnek, akiknek családjában egyetlen kereső tartja el a családtagokat, illetve anyagi okokból tartósan nehéz helyzetben vannak – hangsúlyozta Kiss Tamásné, az oktatási iroda vezetője. Idén városi támogatásban részesülhetnek a Hittudományi Főiskola hallgatói is, illetve azok a külföldi hallgatók, akik rendszeres állami támogatást kapnak. A városi ösztöndíjat továbbra is a kiemelkedő tanulmányi eredmény után adják, beszámítva egyéb tanulmányi jellegű teljesítményeket is. (*Educatio Press*)

Elhunyt Skultéty Sándor

Amint arról a média beszámolt, Skultéty Sándor, a Környezetvédelmi Minisztérium (KöM) közigazgatási államtitkára 56 éves korában, tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Kevesen tudják róla, hogy a politikus 1968-ban diplomázott Szegeden, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, ahol pedagógusként dolgozott 1980-ig. Közben elvégezte a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán a jogász szakot is. 1991-94 között köztársasági megbízott volt Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, és Nógrád megye területén, 1995-96-ban a Nógrád megyei közgyűlés főjegyzői feladatait látta el. 1996-1999-ben a Magyar Televízió Rt. főigazgatója és egyben vezető

jogtanácsosa volt. Skultéty Sándor 2000. március 1-től töltötte be a Környezetvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkári posztját. Skultéty Sándort a KöM saját halottjának tekinti és osztozik a család fájdmájában, gyászában. (*Educatio Press*)

Megalakult az SZTE Baráti Köre

Régi oktatók és egykori hallgatók az Alma Materért.

Szeptember végén megalakult a Szegedi Tudományegyetem Barátainak Egyesülete. Az egyesület az egykori JATE oktatóiból, korábbi hallgatóiból, illetve a Szegeden végzett, de időközben innen elkerültekből szerveződött. A még bejegyzés előtt álló egyesület elnökének dr. Merényi Kálmán korábbi egyetemi oktatót, jelenleg nyugdíjas megyei főügyészt választották. Céljuk, hangsúlyozta Csákvány Béla prof. elnökségi tag, életben tartani az egyetem egykori hallgatóiban, oktatóiban az Alma Mater iránti tiszteletet és megbecsülést. (*Educatio Press*)

Nem romlott az amerikai és iráni egyetemisták kapcsolata

Az USA elleni terrortámadás nincs hatással a Szegeden tanuló amerikai és iráni diákok viszonyára. A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán 100 amerikai és 60 iráni diák tanul. A hallgatók közt nincs feszültség, a tanítás a megszokott mederben halad – közölte Dr. Benedek György, az SZTE tudományos rektorhelyettese. A hallgatók véleménye szerint a történelekről egyikük sem tehet, és nem az ő szintjükön kell ezt a problémát megoldani. (*Educatio Press*)



Az Egységes Tanulmányi Rendszer Szegeden

A Világbanki fejlesztési projekt részeként kezdték kialakítani 1998-ban az Egységes Tanulmányi Rendszert (ETR). A folyamat mostanra jutott abba a fázisba, hogy a gesztor-intézménnyé vált Pécsi Tudományegyetem után a referencia-intézménnyé váló Szegedi Tudományegyetemen is megkezdte működését. A referenciaintézményi státusz lényege, hogy a programot kifejlesztő gesztorintézménnyel, a PTE-vel szemben az SZTE-n a máshol kidolgozott rendszer megfeleltetése zajlik a működés bizonyítására.

2001. tavaszától kezdődött aktívan a munka Szegeden, oktatásszervezési, informatikai és pénzügyi munkacsoportok jöttek létre, mivel az egyes intézmények, karok gyakorlatait össze kellett hangolni, a különböző adatbázisokat konvergálni kellett. Ez a folyamat augusztus végére befejeződött, egységesedett a gyakorlat, és az ETR-t bevezették a Tanulmányi Osztályokon. A hallgatók e tanév őszén már megtekinthetik a rájuk vonatkozó adatokat, leellenőrizhetik az ösztöndíj utalását, a jegybeírásokat, valamint kurzusfelvételeiket. Az ETR lényege ugyanis az, hogy egységes

adatbázisban tárolja a hallgatók adatait, úgy, hogy mindenki ugyanazt a felületet látja. A TO-kon most zajlik az előző év zárása, a beiratkozási adatok rögzítése. A pénzügyi vonalon pedig kezdetét vette az ösztöndíjak kifizetése, a hallgatók költségeinek befizetése (költségtérítés, kollégiumi díjak, stb.) és a diákigazolványok nyilvántartása.

A hallgatókat érintő ügykezelés terén is egységesítés történt, a legfontosabb változás az, hogy a Hallgatói Szolgáltató Iroda intézi egységesen mindezen ügyeket, valamint koordinálja az ösztöndíjak kifizetését. Az idei félévben kiosztásra kerülnek a hallgatók számára az egyéni user-nevek és password-ök, amik az ETR hallgatói web-es felületének használatához szükségesek. Ha ez elkészül, nyitottá válik az út minden kar számára, hogy a belső ügyek intézésére is használják a rendszert. Decemberben például vizsgára jelentkezésre, vagy januárban kurzus felvételre. A hallgatók pedig akár üzenetekkel is bombázhatják oktatóikat.

döbör

how are jogyu?

Az újonnan megválasztott főiskolai bizottságok hallgatói tagjai

Tanulmányi Bizottság

Szabó Gábor
Alattyányi István
Adamecz Judit
Mazula Zoltán
Vincze József

Diákjóléti Bizottság

Dupsky László
Turesik Anita
Zsikla Adrienn
Leskowsky Laura
Kocsis Erika
Papp Nóra

Sport és Rekreációs Bizottság

Mazula Zoltán
Tokai Csaba
Király Norbert
Nasradi Miklós
Tokodi Margaréta

Kiadói Tanácsadó Testület

Kiss Gábor
Forró Lajos
Csohány Domitilla

Oktatási és kreditbizottság

Szabó Gábor
Nasradi Miklós

Hallgatói Fegyelmi Testület

Barna Szilárd
Petri Andrea
Bikali Alíz
Szoboszlai Ferenc

Gyakorlati Képzési Bizottság

Viant Viktor
Orosz Judit
Bikali Alíz
Fakan Csaba

Kubatúra Bizottság

Kutasi Sándor
Szoboszlai Ferenc

TDK Bizottság

Alattyányi István
Nasradi Miklós
Tokai Csaba

Külügyi Bizottság

Sztancsikné Barna Anita
Lőrincz Gabriella
Varga Edit

Szakképzési Bizottság

Szilágyi János

Távoktatási Bizottság

Márkus János
Mészáros Zoltán

Minőségbiztosítási Bizottság

Mészáros Zoltán

Támogatónk az





A Küldöttgyűlésről jelentjük

Az SZTE JGYTFK Dísztermében szeptember 25-én délután 7-kor került sor az idei tanév első Hallgatói Küldöttgyűlésére, amelyen – talán az évkezdésnek köszönhetően – nagy számban jelentek meg a tanszéki küldöttek. Az első napirendi pont Döbör András HÖK elnök beszámolója volt, amelyet a gyűlés egyhangúlag elfogadott. Döbör rövid élménybeszámolót tartott a gólyatáborról, bejelentette, hogy az idei gólyabál végleges időpontja november 6-a, helye még kérdéses, valamint felhívta a hallgatók figyelmét arra, hogy a diákigazolványok érvényesítésére idén már a Hallgatói Szolgáltató Irodában kerül sor, tehát senki ne a TO-n, vagy a HÖK-ön próbálja meg elintézni diákigazolvánnyal kapcsolatos ügyeit. Szó esett még a TÁK felújításának csúszásáról, annak okairól, valamint az Egységes Tanulmányi Rendszerről. (Erről részletes információkat olvashatsz lapunkban – a szerk.)

Ezután került sor második napirendi pontként a TÚ főszerkesztőjének megválasztására, mivel Molnár Péter távozása óta Csohány Domitilla mint megbízott főszerkesztő látta el az ezzel járó teendőket. A Küldöttgyűlés Domitilla pályázatát egyhangúan, ötven igen szavazattal támogatta, így immáron hivatalosan folytathatja munkáját a lap főszerkesztőjeként.

A harmadik napirendi pont Dupsky László ideiglenes pénzügyi referensi megbízása volt, mivel Kovács Csilla szeptember 10-i lemondása óta eltelt idő lehetetlenné tette egy új pályázat kiírását erre a Küldöttgyűlésre, ezáltal választásra sem kerülhetett sor a HÖK alapszabálya szerint. Végül Dupskyt megválasztották a következő Küldöttgyűlésig, a pályázatot pedig kiírták.

A negyedik napirendi pontban a főiskolai tanács hallgatótagjaira szavaztak a küldöttek, Forró Lajos 45 igen, 4 nem és 1 tartózkodás, a betegsége miatt távolmaradó Tokodi Margaréta 27 igen, nyolc nem és 14 tartózkodás, Nagy Zoltán 39 igen, 7 nem és 4 tartózkodás, Papp Nóra 41 igen, 7 nem és 2 tartózkodás, Tokai Csaba 26 igen, 16 nem és 8 tartózkodás, valamint Horváth Ádám 40 igen, 6 nem és 4 tartózkodás mellett váltak a kari tanács tagjaivá.

Ezután végeláthatatlan kézmelgetésbe kezdett a gyűlés, és rövid egy óra alatt megszavazták a főiskolai bizottságok tagjait. (lásd lent – a szerk.), majd Nagy Zoltán, a Vezetőtestület tagja beszámolt a lakhatási támogatásról, és felhívta a figyelmet arra,

hogy azok, akik tavasszal a támogatást igényelni elfelejtették, ezt még október 8-ig pótolhatják a HÖK-ön. Utolsó napirendként Dupsky László megbízott pénzügyi referens emelkedett szólásra, és felhívta a hallgatók figyelmét arra, hogy az ösztöndíjak kiszámitásához szükséges átlagok javítására, illetve a felbbezésre csupán néhány nap lesz, ezért mindenki figyelje az idén több épületben is kiplakátolásra kerülő listákat, és idejében jelezze a TO-n, ha hibát észlel.

Este 9 után végül Nagy Ferenc irodavezető, mint levezető elnök emelkedett szólásra, megköszönte a küldöttek aktív részvételét, és a gyűlést bezárta. Folyt. köv. novemberben.

dada

**A Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar
Hallgatói Önkormányzata
pályázatot hirdet**

**a pénzügyi referensi
tisztség betöltésére**

A pénzügyi referens felelős:

- a Tanulmányi Osztállyal és a Gazdasági Hivatallal való kapcsolattartásért,
- a Diákjóléti Bizottság döntéseinek pontos adminisztrálásáért,
- a vonatkozó pénzügyi szabályzók alapján a hallgatói utalási időpontok egyeztetéséért,
- a reklamációk ügyintézéséért,
- a kifizetések összegszerű regisztrálásáért,
- a pénzügyi adminisztrációs munkáért.

Munkájáról folyamatosan tájékoztatja a HÖK elnökét. Köteles a Küldöttgyűlésnek a HÖK pénzügyi helyzetéről legalább félévente egyszer beszámolni. Naprakész információkkal kell rendelkeznie a hallgatói normatíva aktuális összegéről, a hallgatókat érintő pénzügyi kérdésekről.

**A pályázat leadási határideje: 2001. november 9.
12.00 óra, HÖK-iroda.**



B a n k ó k o r s z á g a

Ha valaki végigsétál az Aradi Vértanúk terétől a Dugonics tér-Kárász utca-Széchenyi tér útvonalon, majd visszafelé érinti a Tisza Lajos körutat és a Feketesas utcát, akkor két dolog tűnhet fel neki. Az egyik a megújított Kárász utca, a másik, hogy ezen az útszakaszon egymást váltják a mobiltelefon-üzletek és a bankok. Néha egy-egy kávézó vagy cipőbolt is jelentkezik, de a telekommunikációs szolgáltatók, pénzügyi betéthelyek virágoznak igazán. A mobiltelefonokat sem értem, bár lassan mindenben olcsóbbak vonalas társaiknál, de a bankok felfoghatatlanok. Miből élhetnek meg? Van-e olyan erős vállalkozói réteg? Ha nincs, akkor pedig van erős hitelfelvevő kedv. Például nálunk diáknál.

A Diákhitelről már amnyi bőrt lehúztak minden nagy országos és helyi lapban, hogy szinte kár a betűkért. Aki akarta, az már ügyis felvette, vagy elindította a folyamatot. Azért azt viccesnek tartom, hogy (és a sajátomat is beleértve) hatvanféle variációt hallottam a hitel felhasználásának legraktikusabb módjáról. Lehet ugye felélni, befektetni, összegyűjteni és venni belőle valamit (számítógép, mosógép stb...), de igazából azt látom, hogy nem csak arra jó, hogy valahogy éldelegéljen a szegény egyetemista, hanem, hogy már most megteremtse azt a jobbléti színvonalat maga körül, amit rendszer esetben majd csak friss diplomásként kezdhete építeni.

A bankok közül szinte mindegyik tartogat majd valamit a diákoknak. A K&H-nál úgy lehet mínuszba menni, mint az OTP-nél, ha arra érkezék az ösztöndíj (jövedelem), de van két nagy ász. A most ugye még mindig reszkető lábú és befektetői körökben nem túl népszerű

Postabank, amely közel áll a diákokhoz. És persze duplán állami, ugyanis nagy része a Magyar Posta Rt. tulajdona, ami szintén állami cég. A másik az OTP, amely próbál versenyt felvenni a Diákhittel, egy igen sajátos konstrukcióval 50-100 ezer forintot lehet egy összegben felvenni, amely egy szemeszterre szól és annak végén vissza is kell fizetni. A kecske és káposzta lesz, amely aztán visszaváltozik orrszarvúvá, vagyis az ötlet remek.

Cseh Tamás szerint a pénzügyesek mind ügyesek. Nézzük csak a mi kis példánkat. Tűzoltásként, vagyis a beiskolázási nehézségek (pl.: könyv, albi) miatt mondjuk felvesszük a 100000 Ft-ot az OTP-nél, de megkérjük a Diákhittel, amiből az OTP-s tartozásunkat törlesztjük. Így egyszer lehúzz rólunk kamatot az OTP, majd sok évvel később a Postabank is.

Remek, diákcentrikus rendszer. Azért még lehet, hogy én is felveszem.

MP



M á t y á s , a z i g a z e s á g o s





„A belső szabályozás nem azért van, hogy kibukjon a hallgató, hanem azért, hogy féljen ettől, és egy kicsit csipkedje magát.”

K r e d i t ú t v e s z t ő

A kreditrendszer labirintusában könnyen eltéved a jámbor hallgató, hiába a *Kredit Kalauz*, melyben tisztán és érthetően le vannak fektetve a szabályok, vannak olyan dolgok, melyek elkerülnek, vagy a jövőben elkerülhetik figyelmünket. Éppen ezért beszélgettem el intézményünk „Kredit-Mágusával”, Dr. Homor Géza főigazgató-helyettes Úrral arról, hogy mire nem figyelünk oda, vagy mire kellene jobban figyelni annak érdekében, hogy a diplománk is meglegyen és a pénztárcánk se apadjon meg túlságosan.

Mi a legaktuálisabb téma, melyre oda kell figyelniük a hallgatóknak?

Talán a szakdolgozatok témája. Azt tudni kell, hogy mind a két tanszékkal alá kell írni, hogy elfogadja a dolgot tárgyát. Fölröppentek kósza hírek, mivel megjelent a bölcsész követelményrendszer, és mindenki úgy értelmezte, hogy úgy kell eljárni, ahogy azt ott meghatározták. A bölcsész követelményrendszert a következő évtől, és csak az első évekre vonatkozik, bent lévő hallgatók ne foglalkozzanak vele, őket nem érinti. Meg kell nézni, hogy adott szakon vannak e meglévő képesítési követelmények, és ezek mit írnak elő. Ez alaphelyzetben azt jelenti, hogyha valakinek mindkét szakja természettudományi szak, akkor akármelyikből írhatja szakdolgozatát, és csak egyet kell.

Abban az esetben van gond, ha az egyik szakja természettudományi, és a másikon van előírás. Ilyen például az

ének, ahol előírás, hogy az ének területéről kell produkálni. Mondjuk egy matematika-ének szakpáron lévő hallgatónál van gond, hisz ez a kettő nem fér össze. Ilyenkor csak azt lehet tenni, hogy az énekből írhat, de úgy, hogy az a pedagógus mesterséghez kapcsolódjon, és csak egyet kell készítenie. Ha mint énektudományból akar, akkor mind a kettőből kell írnia, ez az egyedüli eset, hogy két szakdolgozatot kell készítenie.

Igaz az, hogy a tanszékek meghatározhatják azt, hogy náluk legyen kötelező a szakdolgozatot írni?

Ez biztos, hogy nem igaz, ilyen két szakos hallgatónak nem lehet meghatározni.

Milyen kirívó esetek voltak, mire nem figyelnek oda a hallgatók?

A legnagyobb hiba, az a 15 pontos kredithatár. Azt kellene tisztázni, hogy mit is jelent ez. Két szempontból kell figyelembe venni. Egyik szempont az országos rendelkezés, mely szerint, ha nem volt meg a 15 pontos határ, akkor a rákövetkező félév tandíjas. A 15 kreditnek összességében kell meglennie a hallgatónak, ez lehet két szakból, vagy egy korábbi plusz fölvevett kreditjéből, vagy egy külföldi ösztöndíjból. Ha valaki fölvesz 13 kreditet és másoddiplomás, akkor a másoddiplomára kap 7-et, ez már bőven a kredithatár fölött van. Így nem kell félnie a másoddiplomás képzésben résztvevőknek, hogy párhuzamos képzés nélkül nem tudja teljesíteni. Ez azokat érinti, akik állami finanszírozásban részesülnek, és a második tanári szakjukat csinálják.

A külföldi részképzésből visszajövők, ha egyetlen kreditet sem vettek föl nálunk, akkor is harmincat hoznak.

Nagyon fontos kérdésnek tartom még a szakváltótartást. Az intézményes szakváltótartóknál van egy előírás, mely szerint meg kell, hogy legyen egy félévük. Az országos szabályozás értelmében, a hallgatónak joga van eldöntenie, hogy mit akar tanulni. Ezért néhány hallgató esetében megengedtük, hogy e meglévő félév nélkül is szakot tudjon változtatni, hogyha a felvételi az erősebb helyről megy a gyengébb felé. Egy gyengébb felvételi követelményeket támasztó szakról nem lehet átmenni egy erősebb szakra, mert ez kijátszása lenne a felvételi rendszernek. De ha a fogadó tanszék nem akarja, vagy nincs hely a szakon, akkor nem lehet átjelentkezni. Könnyebbé vált a szakváltótartás, de a tanszékek felelőssége lesz.

Probléma lehet még a keresztfélévesekkel, mivel előfordulhat az, hogy elhasználja a finanszírozott idejüket az első szakjukra. Ekkor tudniuk kell, hogy az utolsó félévekben tandíjat kell fizetniük. Az államilag finanszírozott idő 4 év, plusz egy év, ami méltányosság alapján adható. Ez akkor is így van, ha valaki már valahol előző tanulmá-



nyokat folytatott, és utána került az intézménybe.

Ami még csak a jövő. Ha valakinek két karon van egy időben államilag finanszírozott viszonya, akkor sürgősen rendezze, hogy csak egy legyen, mert így csalást követ el. Ez már most kiderült, hogy vannak ilyen hallgatók. Két szakon nem lehet senki egyszerre államilag finanszírozott képzésben.

A kreditrendszerre azt mondják, hogy nem lehet megbukni. Valóban így van?

A törvényi meghatározás az, hogy félévismétlő nincs, mert nincs mit megismételni. Mivel a tanulmány nem félévekben mérhető, hanem kurzusokban.

A saját szabályzataink következményeként, két olyan ok lehet, ami miatt egy hallgatót el kell bocsátani. Az egyik, hogy egy kurzust nem tud teljesíteni három felvétel alatt.

Ez intézményi szabály?

Igen, ennek nem kellene így lennie, elvileg akárhányszor vizsgázhatna a hallgató. De nagyon sokan még ezt a kilenc vizsgalehetőséget is komolytalannak tartják. Ez ugyanolyan kompromisszum eredménye, mint az, hogy az alsó kredithatárt föl kell venni. Ennél sokkal liberálisabb, hogy egy kredittel is el lehet indulni, csak a második félévben tandíjat kell fizetnie a hallgatónak.

A másik, ami miatt távoznia kell egy hallgatónak az, hogy az intézmény szabályzatának megfelelően mi is figyeljük a rendszert, és nézzük azt, hogy ki hányszor teljesített a kredithatár alatt. A jelenlegi szabályzat szerint a harmadik ilyen alulteljesítés után elbocsátjuk. De ezt átlagosan kell nézni, mert ha az első félévben mondjuk 29 kreditje volt, akkor több olyan féléve is lehet, ami a kredithatár alatt van.

A belső szabályozás nem azért van, hogy kibukjon a hallgató, hanem azért, hogy féljen ettől, és egy kicsit csipkedje magát.

Karmann Roland
rkarmann@mailbox.hu

Kredit-tanoda

1. AKH, eltöltés, kurzusismétlések:

Mint gondolom, észrevettétek, főiskolánkon megszűnt a korábbi értelemben vett alsó kredithatár. Ez ettől a félévtől nem egyénre szabott, hanem egy séges; mindenki számára 15 kredit. Aki nem teljesíti ezt a kreditszámot, a következő félévben tandíjat kell fizetnie (1000 Ft/hónap). Emellett erre a félévre ösztöndíjat, szociális- és lakhatási támogatást sem kaphat. Ha 3-szor is így jár, elbocsátásra kerül. Ez alól jelenleg semmiféle kibúvó nincsen! Mindenki figyeljen arra, hogy ne kerüljön 15 alá, legalábbis 2-nél többször ne!

Persze a 15-nél érdemes többet felvenni egy-egy szemeszterben. Ugyan- is így a 8 félév alatt $15 \times 8 = 120$ pontot lehet összegyűjteni, a tanári diploma feltétele pedig 180 kredit. Így a 15 csak legalsó határ, amelyet ajánlatos túlteljesíteni. (Persze a 180-ban benne van a szakdolgozat 15 kreditje is.)

Ha valaki most észleli, hogy elfelejtett felvenni valamilyen kurzust, tanszéki engedéllyel október 12-ig még megteheti ezt.

Ha a hallgató 3-szor vesz fel egy kurzust, s harmadszor sem tudja teljesíteni, akkor elbocsátásra kerül a főiskoláról. *A hiedelmekkel ellentétben mindkét szakról!!!*

2. Szakváltogatás:

Szakot váltani már nem lehet az idén, csupán a következő évtől. Ehhez március 1-ig kell leadni egy szakváltogatási kérvényt a Tanulmányi Bizottságnak. (Júniusban természetesen felvételizni kell.) Amennyiben valaki már a második szemeszterben sem akarja felvenni az eredeti szakjának megfelelő kurzusokat – megteheti.

Üi.: nincs olyan szabály, amely kimondaná, hogy 15 kreditet milyen tárgyakból kell teljesíteni.

3. Szakdolgozat:

A természettudományos és a képzésszakos hallgatónak előírják, hogy melyik szakjukon kell szakdolgozatot készíteniük. (Ez a humán szakosokat majd csak később fogja érinteni, hiszen az ő képzési terveiket csak most hagyták jóvá.) Ezért kell kitöltenie mindenkinek olyan papírt, amelyen a témát mindkét érintett tanszékvezetővel jóvá kell hagyatni. Ha mindkét szakon előírás a diplomamunka, van rá lehetőség, hogy a hallgató egy szakdolgozattal kiváltsa, ha az egyik szakján tantárgypedagógiai témájú dolgozatot ír. (Matematika-fizika szakon a matematika tanításáról írt munkát a fizika tanszéken is elfogadják.)

4. Nyelvvizsga:

Az 1998-ban vagy ezután beiratkozott természettudományos illetve képzésszakos hallgatókat nyelvvizsga-kötelezettség érinti.

Addig nem záróvizsgázhatnak, míg nyelvvizsgát nem szereznek. A HÖK-ön érdeklődhetnek, mely szakon milyen vizsga szükséges. (alap C, illetve közép A/B vagy C). Ha még nincsen nyelvvizsgátok, (és nem láttok esélyt arra, hogy a záróvizsgáig lesz) kérvényezétek, hogy az államvizsga részévé tehessétek a nyelvvizsgát. Ebben az esetben lezárhatjátok tanulmányaitokat, s csak utána kell nyelvet tanulni. (Persze nyelvvizsga nélkül nem kapjátok meg a diplomát...)

A tanulmányi referens fogadóórái a Hallgatói Irodán:

Kedd: 14-16

Szerda: 14-16

Csütörtök: 14-16

Ha van kérdéseket, forduljatok hozzám bizalommal!

Szabó Gábor





Válasz az ISMERETLENnek

Megfogadtam KMD2000 (a továbbiakban Szerző/Cikkíró) javaslatát: „magamba szálltam”, „nagy levegőt” vettem és elgondolkodtam. (A nagy levegővételre – mi tagadás – szükségem is volt.) A hibának nyomára azonban – a mi „portánkon” legalábbis – nem akadtam.

A sikeres kommunikációnak elengedhetetlen feltétele volna, hogy az ember tudja, egyáltalán kivel „kommunikál”. Növeli továbbá a kommunikáció sikerét, ha az *face to face* történik. Ez esetben – nem rajtam és „apoztrofált” Kollégánomön múltott – sajnálatos módon nem ez történt. Az igazi „demokrácia” véleményem szerint nem abban áll, hogy „jól odamondogattunk”, hanem abban is, hogy merjünk nyíltan felelősséget vállalni minden kimondott szavunkért, minden tettünkért. A Szerző ezt a szót használja: „magánvéleményem”. Kérdezem: Valóban ez a véleménye? Valóban az övé ez a vélemény? – Ha nem, annál szomorúbb...

Válaszomat a Német Nyelv és Irodalom Tanszék vezetőjeként fogalmazom, magam mögött tudva azonban az általam vezetett közösség egészét: mindenek előtt Kollégáimat, de hiszem, sőt tudom, hogy a rám, ill. a ránk bízott Hallgatók zömét is, hiszen éppen Hallgatóink hívták fel figyelmünket felháborodva arra az írásra, melynek mind a tartalmát, mind a hangnemet határozottan visszautasítom.

Először a „tartalomról” – a Szerző gondolatmenetét követve:

Egy: Igaza van: Intézményünkben nem filológusokat, ha-

nem pedagógusokat képzünk. Egy tanárnak azonban nem elég egy leckényi többlettudással rendelkeznie. Mint ahogy például az általános iskolai matematikatanárnak sem csak összeadni és kivonni kell tudnia, ugyanúgy az sem elég, ha egy nyelvtanár csak ragozni tud. Hiszen arra is hivatott, hogy a célnyelv kultúráját közvetítse. S az irodalom a kultúra része.

A Szegei Tudományegyetem egy kara vagyunk. A különbség a nagy egyetemen belül a BTK-hoz képest nem abban áll, hogy nálunk a színvonal alacsonyabb, hogy nálunk a „butább” is diplomát kap. Nem abban áll, hogy nálunk nem tananyag a Nibelungenlied. A különbség abban áll, hogy mi más korosztályra képezünk tanárokat. Ennyi az egész.

A Kollégánó „sajátos világszemléletét” én is osztom. Ugyanis a Cikkíró által emlegetett „székkutasi általános” tanulóinak ugyanúgy kijár a jól képzett tanár, mint a nagyvárosi elit iskola tanulóinak. Sőt: a tanyasi iskola diákjainak is kijár! Minden diáknak joga van ahhoz, hogy olyan nyelvtanár tanítsa, aki – ismétlem – a ragozáson kívül talán még az irodalom szeretetére is meg tudja tanítani diákjait. Aki talán még azt is meg tudja éreztetni diákjaival, hogy gondolkodni, irodalmi műveket, az életet értelmezni tudni, összefüggéseket felismerni jó dolog.

Kettő: Nem, senkinek – nekem sem – tűnt fel, hogy „a hallgatók java időnként félévet ismételi”. Ezek szerint ugyanis a lusták, a gyengék mennek át a vizsgákon? – Furcsa világ ez. Az oktatók kol-

lektíven – hiszen mind a szigorlat, mind az államvizsga bizottság előtt zajlik! – csak a legjobb, a legfelkészültebb Hallgatókat büntetik?

Három: Igen, egyeztetjük a követelményeket a tanszéken belül, mi több: az intézményen belül, sőt: országos szinten. Talán a Szerző is hallott már a képesítési követelményrendszerrel, vagy netalán az akkreditációról, amelyen – melleleg – Tanszékünk már az első fordulóban kiváló minősítést kapott. Megjegyzem: az akkreditációs eljárásban a tematikáknak és a számonkérés módjának döntő szerep jut.

MEGEGY: A Ráadás (sic!): Ami a „porosz, poros vasfegyelmet” illeti: Mi köze a fegyelemnek – mely a magatartással kapcsolatos kategória – a követelmények objektívan értékelhető teljesítéséhez?

S itt elérkeztünk a levél másik komponenséhez: a hangnemhez.

Én is azt vallom, hogy nekünk oktatóknak nemcsak abban áll a feladatunk, hogy valamicskét átadjunk „többlet tudásunkból” (sic!). Én is úgy hiszem, hogy az emberekkel való bánásmódot is közvetítetünk kell. S állítom, hogy a mi Tanszékünk oktatóitól azt a hangnemet, amelyet a Cikkíró megenged magának, biztosan nem tanulhatta. Ilyen hangnemet én sem Kollégáimmal, sem Hallgatóimmal szemben nem engedek meg magamnak. Mert úgy vélem, a tisztelet akkor jár ki nekem, ha én is tisztelek másokat. Ezért én az argumentációt agresszióval nem helyettesítem. Ezt a hangnemet én még akkor sem engedem meg ma-



Mi lesz veled, Szegedi Egyetem?

gamnak, ha ezt más megteszi. Tehát most sem. Hisz ez a minimum, amit bárkitől, aki az értelmiségi réteghez tartozónak érzi magát, elvárható. Nem engedek meg magamnak ilyen hangnemet, mert azt vallom, hogy a pedagógust nem a tudás teszi azzá, ami, hanem a lélek. S a lélek a beszédemben tükröződik.

S végezetül – hogy a Cikkíró! én is (ha nem is „nagy levegővételre”, de) némi „elgondolkodásra” késztessem – hadd fejezzem be válaszómat – stílusosan – egy pedagógusi arc poéticának is felfogható irodalmi idézettel. Nem áru-lom el, melyik nagy német költőtől származik, hisz ez itt most kivételesen tényleg nem fontos:

„Ha csak olyannak fogjuk fel az embereket, amilyenek, rosszabbá tesszük őket; ha úgy bá-nunk velük, mintha azok volnának, aminek len-niük kellene, akkor odavisszük őket, ahová vin-ni kell”.

Mivel a nevem a cikk végén megtalálható, bízom benne, hogy a további polémiát – ha szükséges – személyesen folytatjuk.

Forgácsné Drahotá Erzsébet

Tisztelt Tanárnő!

Engedje meg, hogy eláruljam, a KMD 2000 szígnó Madarász Gábort, a főiskola egykori hallgatóját fedi, aki 1998-ban végzett, francia-művelődésszervező szakon. Nevét saját kérésére közöltük.

Mint a Tű kiadója, ezt a kérdést lezártnak tekintem, a lap hasábjai helyett az ügy a megfelelő szinteken kell, hogy megoldódjon.

*Döbör András
a HÖK elnöke*

2001. február. Elkezdődött a 2. félév, újra nekikezd-tünk a szorgalmi időszak általános napirendjének: az ideális órarend összeállítását után hol bejártunk – hol nem a kurzusra, buliztunk, pörögtünk, magunk mögött tudva egy újabb vizsgaidőszakot. Élveztük a felhőtlen, „szabad” diákéletet. Egy valami hiányzott csak, ami már nem élhette tovább szabad életét. Gondolom, leg-alábbis bízom benne, tudod, miről írok.

A Szegedi Egyetem azóta sem jelent meg. Hiánya komoly veszteség mind a hallgatók, mind az oktatók számára, és nekünk, kollégáknak is. Ezek nem túlzások, nem is csak az illendőség mondatja velem. Ugyanis a Szegedi Egyetem a város legrégebbi diáklapja, eddig folyamatosan megjelenő, diákok által írt és szerkesztett kulturális lap. Azokban az időkben keményen meg kellett küzdeni ezért a szabadságért, amit februárig meg is tudtak őrizni a hallgatók.

És most? Újra harcolni kell?! Vannak indokok, amik nem tudom, elegendőek-e egy újság megszünteté-séhez: meleg helyzetek és pénzhiány. Úgy látszik, igen. Korábban – elég naiv voltam – azt hittem, mi diáklapok még valamelyest védettek vagyunk a politikától és a pénz világtól. Tévedtem, nem is kicsit. Amit nem is olyan régen megcsináltak a Magyar Televízió munka-társaival – pénzügyileg, majd a Magyar Hírlappal – po-litikailag, az a sors minket is utolért. Péccsett, Debrecenben és Miskolcon már megtörtént a „hatalom-átvétel”. Most Szeged következne... A leváltott diákság helyére kineveztek egy fair-nek éppen nem mondható pályázat alapján egy középkorú! újságíró!t, Dlusztus Imrét. A nagy szakmai múlttal (Délmagyarország – fő-szerkesztő) rendelkező győztes nyilván sokkal jobban magvalósítaná az SZTE vezetésének mind politikai, mind PR elképzeléseit.

Azóta Dlusztus Imre visszalépett a pályázattól. Hogy saját belátása alapján vagy az ellene szóló tiltako-zások miatt, nem tudni.

De inentől kezdve a Szegedi Egyetem sorsa köz-ügy, a Tied, a hallgatóké és az oktatóké. Ezek szerint „nagy fegyver” van a kezünkben, s nem lehet tudni, ki a következő célpont.

A Tű Főiskolai Magazin szerkesztősége ezúton fe-jezi ki szolidaritását és támogatását a Szegedi Egyete-mért.

Csohány Domitilla





Microsoft Internet Explorer
_ □ X

Fájl Szerkesztés Nézet Ugrás Kedvencek Súgó

Cím http://tu.fw.hu

Emil, a láthatatlan elektronikus postás!

Azt mondják, a postás kétszer cseppet, vagy legálábbis az a szokása neki. Én mostanában nem találkozom a kutyák rémével, pedig napi szinten minimum 50 levelet kapok. Az új kor levélkihordója nem cipel hatalmas táskát az oldalán, és nem kergetőzik kutyákkal. De mit is csinál, és hogyan, hiszen a chippek és processzorok világában mi földi halandók nehezen igazodunk el, neki meg egy pillanat kell csak ahhoz, hogy több milliárd levelet kézbesítsen egy szempillantás alatt.

Szeretjük ezt az újkori postást, használjuk is rendszeresen, és ha új emberrel találkozunk, a telefonszáma után az e-mail címét kérjük el. Postásunk előzékeny, pontos, és minden óhajunkat teljesíti. Akik még nem ismerik Emilt, vagy nem használják az általa kínált ezernyi lehetőséget, azok számára nyújtunk betekintést abba a világba, ahol a levélpapír elektronok által bombázott fluooreszcens réteg, és a toll helyett a klaviatúrát ragadjuk meg, ha írni támad kedvünk.

Az e-mail, vagyis az elektronikus levelezés két ember közötti kommunikációra, párbeszédre való. Az e-mail off-line kommunikációs forma. Ez a kifejezés arra utal, hogy a párbeszéd időben szétválik, nem szükséges mindkét résztvevőnek egyszerre jelen lennie. A hagyományos postai levélhez hasonlóan az elektronikus levél elküldése és a válasz megérkezése között több nap is eltelhet, noha a hálózat a leveleket másodpercek alatt eljuttatja a címzett elektronikus postaládájába.

Az első és legfontosabb, ami a levelezéshez szükséges, az egy e-mail cím. A weben több ingyenes levelezőt is találhatunk. A legismertebbek a Primposta (www.primposta.hu), Mailbox (www.mailbox.hu), Netposta (www.netposta.hu), de a főiskolai hallgatók, ha igényelnek azonosítót a főiskola szervereire, akkor ott is létrehozhatnak nekik egy postaládát.

De hogy is néz ki egy levél?

Címzés: Légy óvatos a címzéssel! Vannak címek, amelyek egy csoportot jelentenek, a cím mégis úgy néz ki, mintha egyetlen ember címe lenne. Légy tisztában azzal, hogy kinek írsz! És ügyelj arra, hogy az e-mail címekben nincs ékezetes karakter.

Másolat (cc): Figyelj a cc:-kre a válaszoláskor! Célszerű meggyőződni arról, hogy a levél, amire vála-

szolsz, neked volt-e címezve. Lehet, hogy csak másolatot kaptál (cc: carbon copy): az eredeti helyett. Ezeket általában tájékoztatásul küldik, és többnyire nem szükséges válaszolni rájuk.

A levél tárgya (subject): A levél fejlécében mindig töltsük ki a levél tárgya (subject) sort, ami visszatükrözi a levél tartalmát! Ez a sor legyen informatív! (Az ilyenek nem azok: „Egy kérés”, „Segítség”, „Tudja-e valaki?”, „Mentegetőzés” stb.). Jó, ha ellenőrzöd a leveleid tárgyát (subject-ét), mielőtt válaszolsz rájuk! Előfordulhat, hogy az, aki korábban segítséget vagy felvilágosítást kért tőled, közben már megszerezte a szükséges információkat, és ezt egy újabb levélben meg is írta, pl. „Köszönöm, már megtaláltam” tárggyal. Ekkor egyik levélre sem kell válaszolnod.

Csatolt állomány (attach): A leveleinkhez különböző elektronikus állományokat (word dokumentumokat, képeket, kisebb programokat) csatolhatunk. Ezekkel csak arra kell vigyázni, hogy a szolgáltatók, vagy a rendszergazdák maximalizálják a levelek méretét, így a túl nagy leveleket nem engedik elküldeni.

Névjegy, aláírás (signature file): Könnyítsd meg a címzett dolgát! Sok levelezőprogram levágja a fejléc információkat, amelyek a válaszcímet tartalmazták, ezért érdemes az üzenetted végére néhány sorban leírni, hogy miképpen érhetnek el! Hogy ne kelljen minden egyes alkalommal begépelni, célszerű ezeket az adatokat egy file-ban tárolni, és ennek a tartalmát a levél végéhez illeszteni. Néhány levelező program ezt automatikusan megteszi. Az Internetes szóhasználatban ezt sign vagy signature file-nak, magyarul aláírásnak vagy névjegynek, ill. aláírás- vagy névjegy file-nak nevezik. A sign file tehát a névjegykártya szerepét látja el. (Többféle aláírás file-od is lehet, a többféle szituációnak megfelelően.)

Most már csak magát a levelet kell megírni, és ha megtörtént, Emil rohan is vele a címzetthez.

A következő számunkba Emil rejtett titkait tovább boncoljuk, megismerkedünk azokkal a misztikus fogalmakkal, mint a POP3, az SMTP; szót ejtünk a levelezőlistákról; az sms-e-mail, wap-e-mail kapcsolatról is.

Sajátgép



S M S a s z ü l ő k n e k

Lejárt a haverok által aláírt ellenőrző könyvek ideje. Szegeden már SMS-ben érkezik az intő. Elektronikus ellenőrző segíti a szülők és a pedagógusok kommunikációját.

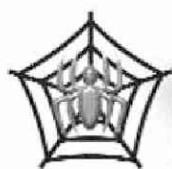
Az elektronikus ellenőrző külföldön már több országban is létezik, hazánkban viszont elsőként egy szegedi cég vállalkozott arra, hogy az általános és középiskolás tanulók szüleinek elektronikus úton küldi el gyermekeik iskolai osztályzatait, intőit, hiányzásait. A rendszer már készen áll, és a szülők is megkapták a jelentkezési lapokat, de egyelőre még kérdéses, hogy lesz-e igény az új szolgáltatásra, amely a tesztidőszak alatt még ingyenesen működik, a próba-

idő után azonban a szülők havi 1000 forintért tudhatják meg, hogy mire számíthatnak félévkor.

Az ötlet igen érdekes, és a modern kor szellemében született, de felvet egy-két érdekes kérdést. A gyerekeknek is vannak személyiségi jogaik, és az adatvédelem is kívánivalókat hagy maga után. Mert mi van akkor, ha teszem föl egy vicces osztálytárs, aki látott már ilyen SMS-t, és ismeri az osztálytárs szüleinek telefonszámát, kicsit viccelődik. A kópé, csak egy ingyenes SMS-küldőt kell, hogy igénybe vegyen, és máris „hamis” intők tömkelegével áraszthatja el a gyanútlan szülőket, egy jó kis szidalmazást, vagy esetleg verést zúdítva gyanútlan osztálytársára. Ar-

ról nem is beszélve, hogy ha a szolgáltatás országos méretűvé válik, akkor a vezető pozícióban lévő szülők könnyen zsarolók prédájává válhatnak, hisz egy vezérigazgató nem örülne, ha cége alkalmazottai azon csámcsognának, hogy fiacskája miből áll bukársra. És mi van akkor, ha egy alkoholista apuka kap egy ilyen értesítést, hisz gyermeke tudja, mikor kell ellenőrzőt aláíratni vele, mikor van jó kedvében. De a csodálatos szolgáltatás lehet, hogy rosszkor érkezik, és apuka nincs jó kedvében..., ebbe inkább bele se gondoljunk.

Szép, hogy rohanó világunkban mi is mindenről azonnal tudni akarunk, de kicsit figyeljünk oda a várható következményekre.



A pók hálójáb@n Virtuális adok-kapok!

Ki ne vonzódná a játékokhoz? Az ember ősidőktől fogva nem tud kinőni a gyerekkor legjobb időtöltéséből, a játékból. Az internet alapjában véve kiszolgál, így a különböző játékok megjelenése teljesen érthető. Vannak site-ok, amik direkt csak a szórakoztatásra, a játékra születtek. Ilyen az a gyöngyszem is, mely a napokban látott napvilágot és virtuál box manager (www.vbox.hu) névre hallgat. Az ide látogató gyönyörű flash-es környezetben felépített oldalt láthat. A külső és a belső egyaránt fontos volt a háromfős programozó csapatnak. A virtuál box segítségével mindenki egy boks-klub menedzsere lehet, háromfős kis csapatát edzheti és küldheti ringbe azzal a céllal, hogy új bajnokot adjon ezáltal a boks-világnak. A design üdítő frissességet hoz a mostani trendek konzervatív, szürke világába. Bár első ránézésre a felhasználó úgy érzi magát, mintha a menedzsert ütötték volna ki egy hárommenetes mérkőzés végén, de a kissé „hullámzó design” rövid idő eltelével már megszokottá válik.

De mi is a játék? A menedzser három boksolt szerződtehet: pehelysúlyban, középsúlyban és nehézsúlyban indítva egy-egy versenyzőt. A srácokat naponta kell edze-

ni, az edzésprogramban szerepet kap a futás, futballozás, kerékpározás, kondizás, masszáz, szaunázás, ugrálókötelezés, úszás, zsákolás, fekvőtámasz, felülés, lépcsőzés, reflex-játékok, kesztyűzés, húzózkodás, nyújtózkodás, pogózás, vagonrámolás, illetve a szeretkezés. Ezekkel az edzésekkel lehet növelni a játékos erőnlétét, gyorsaságát és ütőerejét. Ez a három tulajdonság nagyban meghatározza a játékos számára azt, hogy a ringet mily módon hagyja el. A játékosunk étkezésére is oda kell figyelni, hisz a különböző tápanyagok más-más pluszt adnak, és így a játékos értékeit – még ha csak ideiglenesen is – módosítják, egyszóval nem mindegy, hogy zsíros kenyeret, vagy szilvapáleszt, esetleg hashajtót adunk a játékosunknak.

Ha játékosunk megfelelő kondícióban van, akkor kihívhatunk másokat, vagy éppen minket hívnak ki. A meccsre fogadni is lehet, saját meccseinknek pedig tétje is van, amit a másik menedzserrel közösen határozunk meg.

Mindent egybevéve izgalmas, szórakoztató ez a valós pofonok nélküli világ. Kesztyűt föl, találkozunk a ringben!

Karmann Roland
rkarmann@mailbox.hu





EURÓPAI UNIÓ

Az európai integráció története

Az európai államok összefogásának eszméje nem új keletű; több száz éve foglalkoztatja az államférfiakat, politikusokat, filozófusokat az együttműködés, konföderáció gondolata – elsősorban a béke érdekében. Az első világháború után felerősödtek a páneurópai törekvések, de konkrét lépések nem születtek. A második világháború alatt alakult meg az egyetlen integrációs szervezet, a Benelux államok vámuniója 1944-ben, s négy évvel később lépett életbe.

A második világháború után Európában megvalósuló integráció komplex diplomáciai, gazdasági, politikai lépések sorozatán keresztül fokozatosan kibontakozó, elmélyülő folyamat eredménye. Természetesen erőteljesen befolyásolta a hidegháború alakulása, illetve a hagyományosan rossz francia-német viszony rendezése.

Churchill 1946-ban a zürichi egyetemen mondott beszédében (melyet egyébként az Európa-mozgalom kiindulási pontjának tekintenek) hangsúlyozta: „újja kell teremteni az európai családot”. Az európai eszme többféle politikai mozgalom programjába is bekerült, s létrehozták 1947 végén egy Nemzetközi Koordinációs Bizottságot, mely 1948-tól Európai Mozgalom néven folytatta tevékenységét. Az első Európa-kongresszus 1948 májusában zajlott Hágában, s a következő évben a londoni konferencián felállították az Európa Tanácsot (Council of Europe). (Az alapító államok: Egyesült Királyság, Franciaország, Benelux államok, Svédország, Norvégia, Dánia, Olaszország, Írország. Hazánk 1991 óta tagja a szervezetnek.) Célja az emberi jogok és a demokrácia védelme, az európai kulturális identitás erősítése. Ma az Európa Tanács a társadalmi élet szinte minden területén (média, egészségügy, oktatás, sport, környe-

zetvédelem, stb.) a honvédelem kivételével törekszik megoldani a problémákat. Két fő fóruma a Miniszteri Bizottság és a Parlamenti Közgyűlés, székhelye Strasbourg.

Európa az újjáépítésben elsősorban az Egyesült Államokra számíthatott. A Marshall-terv négy évében 17 milliárd dollárt folyósítottak az amerikaiak – a segélynyújtás irányítására jött létre az Európai Gazdasági Együttműködési Szervezet (OEEC), melynek távlati célja a résztvevő államok együttműködésének fejlesztése volt. A szervezet 1960-ban újjászerveződött (Gazdasági Együttműködés és Fejlesztés Szervezete – OECD).

Moszkva megtiltotta a befolyási övezetbe tartozó országoknak a Marshall-segély elfogadását, helyette létrehozta a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsát (KGST) 1949-ben. Franciaország Nagy-Britanniával kötött védelmi szerződését hamarosan kiterjesztették a Benelux államokra is (Brüsszeli Paktum 1948 >>Ny-Eu-i Unió), majd hosszas viták után 1949. áprilisában Washingtonban 12 állam aláírta az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének (North Atlantic Treaty Organization – NATO) alapokmányát. A NATO sokoldalú katonai és politikai szervezet, célja a gazdasági és politikai együttműködés ösztönzése, katonai segítségnyújtás.

1949-ben kettészakadt Németország, s vele Európa is.

Az európai integráció továbblendítésében nagy szerepet játszott két francia politikus, Jean Monnet és Robert Schuman, valamint az NSZK kancellárja, Konrad Adenauer. Nekik köszönhető az első európai integrációs szervezet, az Európai Szén- és Acélközösség (ESZAK, vagy más néven Montánunió – Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier) megszületése 1951-ben, mely a tagállamok (Franciaország, NSZK, Olasz-

ország, Benelux államok) szén- és acéltermelését közös főhatóság alá vonta.

Hosszas viták után 1957. március 25-én írták alá a „hatok” a Római Szerződést, mely létrehozta az Európai Gazdasági Közösséget (EGK) és az Európai Atomenergia Közösséget (Euratom). Célul tűzték ki a hat ország gazdaságpolitikájának összehangolását, a jogalkotás harmonizálását, a munkalehetőségek javítását, az élet-színvonal növelését, az Európai Beruházási Bank létrehozását. A vámunió kialakítását 12 évre tervezték, de már 1968-ra megvalósult. Az Euratom célja az atomenergia békés felhasználásának fejlesztése volt.

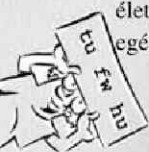
Az EK történetét tulajdonképpen a három Közösség létrejöttétől, azaz a Római Szerződés aláírásától számíthatjuk. Az 1973-as olajárrobbanásig dinamikus fejlődtek, majd a nyolcvanas évektől az integráció mélyítése volt napirenden, az Európai Unió létrehozása.

1973-ban három további állammal bővült az EK: hosszas huzavona után felvették Nagy-Britanniát, Írországot, Dániát (Norvégiában egy referendum elvetette a tagságot).

1979-ben született meg az Európai Monetáris Rendszer és az Európa Valuta Egység (European Currency Unit=ECU).

1981-ben bekövetkezett a második bővülés: Görögország felvételével, melyet hamarosan követett (1986) Spanyolország és Portugália belépése.

A nyolcvanas évek elején a Közösség bővítése mellett napirendre került az integráció mélyítésének gondolata. Átfogó reformokra volt szükség az EK versenyképességének megőrzéséhez. A terveket az ún. Fehér Könyv foglalta össze, mely a valóságos egységes piac megteremtését tűzte ki célul. Ennek érdekében há-



rom fő akadályt kellett lebontani: fizikai korlátokat (az országok közti határellenőrzés megszüntetését jelenti), pénzügyi korlátokat (adók, előírások egységesítése) és a technikai korlátokat (szabványok egységesítése). A Schengeni Megállapodás szerint 1994. február 1-től csak 9 tagállamban tervezték a határellenőrzés megszüntetését.

1987-ben került sor a Római Szerződés első átfogó módosítására az Egységes Európai Okmány aláírásával, melyben az „Európai Közösségek... azt a célt követik, hogy közösen tegyenek konkrét lépéseket az Európai Unió megteremtéséért”, „közös európai politikák dolgozzanak ki és valósítsanak meg”.

1992 februárjában a tagállamok külügyminiszterei aláírták a Maastrichti Szerződést, mely az integráció három pillérére vonatkozott. Az első a korábbi három Közösség (gazdasági és monetáris unió), a második a biztonságpolitika, harmadik az igazság- és belügyi együttműködés. A szerződés hozott egy formai változást is: az Európai Közösségeket ettől kezdve Európai Uniónak nevezték el.

1995-ben került sor az újabb bővülésre: Ausztria, Finnország és Svédország lett tagja az Uniónak.

1996-ban a dublini értekezleten döntöttek az euro 2002. január 1-i bevezetéséről, majd 1998-ban az 1999. január elsejével induló pénzügyi unióban résztvevő országokról is döntés született: Görögország nem teljesített a feltételeket, Nagy-Britannia, Svédország és Dánia önként maradt távol.

A szocialista világrendszer összeomlása után az EU kapuján kopogató kelet-közép-európai államok sorsáról is dönteni kell; bizonyos, hogy a kilencvenes évek elején új szakasz kezdődött az EU történetében. Átfogó szervezeti reformokra lesz szükség, hiszen az EU intézményrendszerét eredetileg hat tagállamra szabták.

Neisz Laura

Újabb országos konferencia főiskolánkon

2001. október 12-14. között főiskolánk ad otthont a III. Országos Környész Találkozó és Konferenciának.

Környezetünk védelme mára egyik legfontosabb nemzeti és nemzetközi ügyünké vált. Kérdés, hogy az emberiség meg tudja-e oldani az általa okozott környezet- és természetvédelmi problémákat, válsághelyzeteket. Erre csak egy megfelelően felkészült társadalom lesz képes. Ezért nagyon fontos, hogy a felnövekvő nemzedéket kellőképpen felkészítsük a problémák hatékony és megfelelő kezelésére, megoldására. Ennek egyik megalapozása lenne az általunk szervezett III. Országos Környész Találkozó és Konferencia.

A program szervezésében a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar, az SZTE JGyTFK Biológia Tanszék Környezettudományi Tanszéki Csoportja, a Környezetvédelmi Klub valamint a Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület (CSEMETE) vesz részt.

A megnyitóra 2001. október 12-én 17 órakor kerül sor a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar főépületének dísztermében (Boldogasszony sgt. 6.).

A konferencia 4 témakört

ölel fel, melyek a következők:

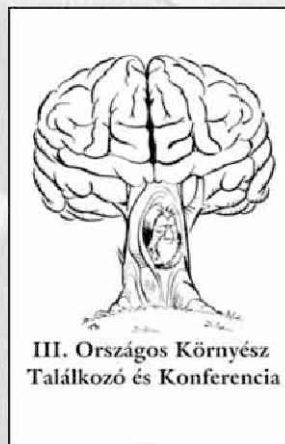
1. *Mire van szükségük az általános és középiskoláknak a környezet nevelés terén?*

2. *A környezettan, környezetvédelem, környezettudomány szakok helyzete a felsőoktatásban.*

3. *Mire jó a környész?*

4. *Környezetvédelmi hallgatói szervezetek a felsőoktatásban.*

A konferencia programjai között szerepel előadás a természetben történő



III. Országos Környész Találkozó és Konferencia

oktatásról, a felsőoktatásban folyó környezeti nevelésről, a főiskolai környezetvédelmi képzésről, a média fontosságáról, a tanárok lehetőségeiről a környezeti nevelés terén, a Kiskunsági Nemzeti Park Erdei Iskola program-

járól és az állatkerti környezeti nevelésről. Az előadásokon kívül lesz még természetfotókiállítás, a résztvevő intézmények posztereinek, bemutatóanyagainak kiállítása, diavetítés a természetről valamint látogatás a Szegedi Vadasparkba.

A rendezvényt a Környezetvédelmi Minisztérium és az Oktatási Minisztérium támogatja.

A programokkal kapcsolatban érdeklődni Ménesi Gabriellánál a 06-20-385-06-45-ös telefonszámon lehet.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Csehó Gábor





Veszedeelmes viszonyok

a vagy albérletkalandok Szegeden

II. rész

Túl vagyunk tehát a megismerkedésen, s mint már említettem, nem csak a főbérlet kinézete volt kifogástalan. Sőt, most már nyugodtam állíthatom, hogy a hirtelen és véletlenszerű albérletben egyedül a lakótársaim voltak kifogástalanok. De ne ugorjunk a dolgok elébe, mindent csak szépen sorjában. Beköltözéskor Végbél elmondta a játékszabályokat (pl. a számlák befizetése pontos határidővel, lépcsőházi szokások, a lakás nem szereti, ha dohányoznak benne!, stb.) majd boldogan aláírtuk a szerződéseket. Ezek után ő elment, miközben nem is sejtettük, milyen hamar viszont fogjuk látni...

Pakoljunk ki sitty-sutty – mindössze három autó volt tele a cuccainkkal –, és élvezzük új otthonunk minden apró zugát, majd ennek örömeire koccintsunk is rá egyet (kettőt...). Persze. Ahogy azt mi elképzeltük. A takarítás a szobákban viszonylag gyorsan ment, de a konyhában némi probléma adódott. A szekrény ugyanis olyan állapotban volt, amibe nem szívesen pakoltuk volna bele az élelmiszereket (még ha néha elég üresen állt is volna). Nem volt mit tenni, nekiálltunk tapétázni. Egész kellemes program estére, mindenkinek csak ajánlani tudom. De a cél ott lebegett a szemünk előtt, így meglepően hamar végeztünk, és máris két okunk volt meglátogatni egy közeli vendéglátó ipari egységet. A „szemle” után mit ad Isten, hazafelé jövet sikerült megismerkedni a felső szomszédal – miután kivette a kezemből az úti-sörömet. Csak párszor találkoztunk vele, az is sok volt. Nem tudom, azóta tovább szárnyalt-e a karrierje, akkoriban utcaseprő volt, de nem akárhol, Ausztriában. Nyilván ez mentett meg attól, hogy sűrűbben halljunk felőle. Pedig ha ithon volt, mindig meglátogatott minket, vagy ha nem, hát a fürdőszobán keresztül jelezte ittlétét, miközben 5555-öt mondogatott a nagy fehér kagylóba.

A többi lakó kedvességét csak a második hét legelején ismertük meg, reggelre ugyanis lekapcsolták az áramunkat. Igazán nem értem az okát. Mindössze négyen ismerkedtünk a SATU-HAJ módszer hagyományaival, ennek hatására roptuk az asztalon, sőt a II. emeleti kiülső ablakpárkányon is, repült a spenót, valahogy kiszakadt a szűnyogháló, és... a többit a fantáziátokra bízom. Én mindenesetre reggel vizes fejjel rohantam órára, mivel

amíg ki nem léptem a lépcsőházba, meg voltam róla győződve, hogy áramszünet van. Pedig nem is. És még ez sem volt nekik elég, este megjelent Végbél is. Csak annyit mondott, költözzünk el. Ez kicsit kellemetlenül érintett minket egy hét főiskola után, csak nem kéne máris elköltözni! Hála jó kommunikációs képességünknek és bűnbánó-szüzies tekintetünknek, maradhattunk. Ezt persze jól meg kellett ünnepelni... ez már csak vicc ám.

A szépérzékünk roncsolásán kívül (egyszínű sötétbarna fényes tapéta) már-már testi épességünk is veszélybe került. Hamar rájöttünk, hogy a lakás miért nem szereti, ha dohányoznak benne. A konyhában ugyanis olymértékben ömlött a gáz, hogy a gombot nem hogy percekig nem kellett tartani, csak egy gyors mozdulattal megnyomta az ember, elengedte, utána a gázrőzsához tartotta a gyufát, és máris lobogtak az 5 centis lángok. (Ez a tűzhely sajnos nem ismerte a takarékon főzés fogalmát.) A szerelő azonnal le akarta zárni az egész rendszert, de azt nem hagytuk, elvégre csak kell valahol főzni!

A következő meglepetés a fűtési szezon beindulásakor ért minket. Nem olyan nagy ügy, minden szobában folyt a radiátor. Gond egy szál se, rakkunk alá lavórt. Egy idő után azonban nem bírtuk megfékezni folyni akarását... Órák közben azért rohangáltunk haza, hogy cseréljük a „bilit”. Végbél mindeközben Pató Pál módjára nem kapkodta el a dolgokat, szerrinte ugyanis nem volt vészes a helyzet. Valóban. A hétvégi hazautazások után a szobámban félig állt a víz a padlószőnyegen. De nagyon praktikus aerobic helyett a következő szárítási módszer: végy egy törtilközöt (vagy egy jó nedvszívó képességű rongyot), terítsd le a víztől tocsogó szőnyegfelületre, ugrálj rajta, amíg a törcsi át nem itatódik, szaladj ki vele, csavard ki, szaladj vissza, és kezd elölről az egészet. Végbél, még mielőtt feljelentették volna az alsó szomszédok, kihívta a szerelőt. De utána támadtak a bogarak, a szomszédok, a lovagok... Az ő eseteiket azonban csak a következő számban ismerhetitek meg.

Folyt. köv.
Tű(z)varázsló



A pohár vándora

Belvárosi savas expanzió

Az Egri Borozó

A történelem folyamán többször előfordult már, hogy az ember meglepődve vette tudomásul, hogy az idő, a nagy doktor úgy átlépett fölötte, hogy egyszerűen letaglóztta a tény.

Ennek analógiájára született meg ez a jegyzet is, amely hitelességéhez nem fér kétség, ennek bizonyításaként mellém áll hat asztal, székek, és hat darab Marlboro feliratú, fekete hamutál.

Az Árpád és az Aradi Vértanúk nevet kapott terek közötti rövid összekötő utcán, a Csermák Hangszerüzlet és a Jókai Üzletház között található a frissen felújított Egri Borozó, amely eleddig (több, mint tíz évig) Nem Egri Borozó néven volt közismert. Ez azt jelentette, hogy az ott fogyasztható borok állaga, íze, illata és színe tendenciózusan nem lépte át a savas trágyalé minőségi kritériumait. Ez most megváltozott, mert az új név mellé új szemlélet társult: más borok, más ízek, más árak és másfajta delírium (de erről később).

A kímért borok sora a következő: olaszrizling, hárslevelű, kékfrankos és merlot (szigorúan műanyag (PET) palackból), melyek vitathatatlanul borszerűek ugyan, viszont egy liter



elfogyasztása környékén elkezdenek „liftezni” (a gyomor mélyéről agresszíven a gége felé haladó, a nyelöcsőben erősen expanzív hatást keltő, a szájban savas ízt okozó élettani tevékenység), ami elég ünneprontó tud lenni (főleg, ha nővel van az ember). Az árak (egy deciliternyi mennyiséget tekintve) 45-65 Ft között mozognak, a palackozott borokat tekintve pedig 70-255 Ft-ig.

Egy viszont alapvetően pozitív. A vörösborok színével teljesen harmonizáló színvilágból alakította ki a lakberendező (cöcő) a helyiség(ek) design-ját. A drapp, piros, beige igazi meleg, otthonos és kontrasztjaiban meg-

nyugtató érzést kelt. Ha nem lenne borszag és néha ordítózás, odaköltöznek.

Persze nem kell bort inni mindig, a hatás kiváltható mással is. Az Arany Ászokkal például egységeként 190 Ft-ért, és Tuborg vagy Dreher Bak (barna) sörökkel 260 Ft-ért.

Mivel hamarosan nyakunkon a tél, fiziológiailag fontos szerepet kapnak a röviditalok, pálinkák, likőrök.

Nos, az Egri Borozó határozott előnye az ezen jelleggel rendelkező élvezeti cikkek széles skálája. Csak pálinkából (amely nemes, a jellemet érlelő italnemű) tíz fajta kapható, közöttük olyan különlegességek, mint a bodza-, vagy a paprikapálinka. Emez utóbbi-

hoz volt már szerencsém, kihagyhatatlan elemény. A whisky-k (7), rumok (3), tequila-k (2), és vodkák (3) változatossága már a pult mögötti polcon is gyönyörköd-

tet, az egymás utáni fogyasztás pedig olyan disznó gondolat, hogy nem is merem leírni.

Vannak egyébként üdítők, koktélok, meg ilyen komolytalan dolgok is, de ezt meghagyom a lá-

nyoknak.

Összességében pozitív kép alakult ki bennem az Egri Borozóról. Szellős és tágas a WC, könnyen tisztítható burkolattal, zárható ajtóval (!), és fém mosdókagylóval. Az ülőhelyek száma (legalább 40) népszerűvé és minden bizonnyal sűrűn látogatottá teszi majd, a pultos lány (az egyik, de ha elmentek, tudni fogjátok, melyik) több, mint gyönyörű. A vérnarancs színében tündöklő naplemente, a „szép” fogalmának kiterjesztése; a csoda maga (jó, ez lehet, hogy túlzás, de mondjatok jobbat három liter bor után).

BlúzMen
bluesman@fbi.hu





A lovas betyár és az erdélyi hérics

A legelején leszögezem, hogy én nem vagyok szegedi. Egy másik megye másik városából származom, több órányi utazásra innen. Majdnem minden héten megteszem ugyanazt a távolságot, ugyanazon a viszonylaton: Békéscsaba-Szeged, jó két óra a füstös, bűdös, és a komfortfokozatok terén a legutolsó helyen álló vagonban.

A kocsí tele melósokkal, akik a megfeszített fizikai munka és az állandó italozás egyenes folyamodványaként állandóan ingerültek, mindig cigarettá lóg a szájuk sarkában és disznó kiszólásokat abszolválnak a csinosabb nőkkel (és a velük való elképzelt tevékenységekkel) kapcsolatban.

Komoly létszámmal szerepelnek a középiskolások is: állandó füst, hangzavar, átható piaci parfümillet, és a megállás nélküli beszéd az, amitől az embernek égnek áll a haja. Mindazonáltal pont mellém ül le a rokonlátogatásból hazatérő Marika és Bözsike, akik mintegy órahosszán keresztül részletezik a legújabb



szívgyógyszer állítólagos mellékhatását, amely heveny székrekedés és erős szélképződés... Ráadásul Bözsike úgy ül le velem szemben, kényelmesen, hogy pont a combja tövéig belátok. Vannak pillanatok, amikor az ember nem szeretne sehol sem lenni, de legfőképp ott nem, ahol éppen van.

Éppen mire elfogy a kintartás és a türelem belőlem, és már hegyesre csikorgattam a fogaimat, hagyjuk el Orosháza állomást, amely a fentebb említett vasúti viszonylaton az első nagyobb megálló. Ezen kívül érdekességként megemlíteném, hogy szinte egyedülálló a körülötte lévő pusztá tanyavilága, valamint a növényvilága.

Ez a gyakorlatban a következőképpen néz ki: a város határának elhagyása után (Szeged irányában), rögtön a sínek mellett egy hatalmas és ronda szeméttelap hirdeti hivalkodva az emberiség gyarló mivoltát.

Ezután azonban megváltozik a táj. Végtelen és hatalmas pusztá, aminek monotonitását csak a tanyák és egy-egy kőbor, hosszú láncra kikötött foltos tehén szakítja meg. A mozdony krákogva és magában bosszúsán füstölögve, nehezen eléri a negyven kilométeres óránkénti sebességet, és az utas melán bámészkodhat.

Van, aki bámészkodik, de van (mint például én), aki élvezi a látványt, és hagyja, hadd árrasszák el a gondolatokat.

Most szinte érzem a szelet, amely bele-belekap a hajladozó nyárfákba, és ami olyan gonosan tud fütyülni az ember fülébe éjszaka, a budira menet. Visszafogottan susorog a földek felett, végigsimogatva az apró növényeket. A távolban azonban föltűnik egy apró pont, és mind nagyobb lesz... Mintha kalapot látnék rajta! Hatalmas kakastollal a díszítoszalag mellett. Ilyet szerettem volna gyerekkoromban... Meg egy hosszú, két csöves mordályt, bűdös lőpor-szaggal... Széles szárú betyárgatya, fekete csizma (szigorúan Scholl-lal illatosítva), fehér ing mellénnyel. Vágtatnék ide-oda az Alföldön, hideg bort innék a fogadóban, ahol

lopva csókokat váltanék a kocsmárosnéval a szalmaboglyában, persze fél szemmel állandóan figyelve, nehogy villahegyre hányjon az ura. A hódítás igen egyedű, de hatásos formáját választanám. Mintegy két liter kövidinka rövid időn belüli elfogyasztása után a szép felszolgáló asszonyt az udvarba csalogatnám (mondjuk első

osztályú gyolcsot ajánlanék, baráti áron), ott a kezébe adnék egy nagy csokor erdélyi héricszet, aztán szakad a bugyi; elfognak a szavak... Csak Ő lenne és én, felettünk a végtelen kék égbolt, mint egy óriási paplan, alattunk az illatos szalma, néhány hangyával, melyek csasztuskát járnak a seggemen.

De ne térjünk el a témától.

Az Alföld déli felén, Békés és Csongrád megyék területén (meg egy kicsit Jász-nagykun megyében is) őshonos az Adonis transsylvanica (az előbb már magyar néven említett erdélyi hérics), amely védett növény.

10-40 cm között változó méretével nem egy hatalmas teremtmény a pusztá ege alatt, viszont megkapóan szép a reggeli harmat csillogó cseppjeivel díszítve. Hengeres szárú, többnyire puhaszárú növény, ami nem azt jelenti, hogy székelés után a bokor tövében higiéniai alapú tisztításra használata javallott. Illetve nekem mindegy, de az aranyér nem fog köszönetet mondani, az biztos.

A növény tövén vörösesbarna pikkelylevelek vannak. A száron, följebb láthatóak a rendes levelek, melyek színe zöld (nahát!), szórt állásúak, 2-3-szor szárnyasan hasadtak. A levélsallangok 2-3 mm szélesek (ez a levelek szélén található), fonalas-lándzsásak, fogacskás élűek, alul kissé szőrösek. Nos, erről a legutolsó jellemzőről eszembe jutott



egy, a női nemet illetően talán kompromittáló megjegyzés, de most ezt talán hagyjuk.

A szárat levélcsonomó vagy virág tetézi, az utóbbit a lomblevelek gallérszerűen veszik körül. A virág sötét sárga, 2-5 cm széles. A porzók és a termők száma meglepően magas egy ilyen kicsi növényhez képest (biztonsági tartalék, gondolom). Valószínű, hogy genetikailag rokonság állhat fent a hérics és az alföldi parasztember között, mivel az utóbbiról tudjuk, hogy Dózsa György óta neki is mindig van biztonsági tartaléka, és ha kell, étel-ital nélkül hetekig elvan a pusztában. Na jó, ital nélkül nem, de az biztos, hogy a koszt terén végtelen a tűrőképessége.

A hérics áprilisban virágzik, ilyenkor olyan lesz a puszta, mint egy megőrült impresszionista festő szanatóriumi szobája, ahova tévedésből bepakoltak egy raklap festéket.

Ezek a növények, növénytársulások egész Európa számára komoly értéket képviselnek (természetesen meg nem bolygatott állapotban), illetve nagyon fontos szerepük van a madárvilág életében, különösen az őszi madárvonulási időszakban.

Mindez azért került papírra, hogy rögzüljék benned, Tisztelt Olvasó, hogy rengeteg apró csoda vesz körül ebben a hatalmas és bonyolult világban, amelyek mellett el lehet menni szó nélkül, de súlyos hibát vét az, aki nem fogadja el ilyen komplex valójában ezt a világot.

Balogh Tibor

Darules a Hortobágyon

2001. október 22-23. között

a Hortobágyi Nemzeti Parkba megyünk kirándulni.

Programjaink között szerepel a ragadozó madár múzeum, a Kilenyukú híd megtekintése, valamint vízimadárles. Naplementekor megnézzük a vonuló darvakat, miként húznak át a vörösen izzó napkorong előtt.

A kirándulás költsége 1200 Ft/fő.

Találkozunk 22-én reggel 5.10-kor a vasútállomáson. Az 5.20-as gyorssal indulunk a tett színhelyére.

Érdeklődni: Ménesi Gabriellánál
a 06-20-385-0645-ös telefonszámon

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!!!

a KV Klub vezetősége

Paprikás krumpli „Tyű módra”

(készült a Dumakanyarban, valahol a Naszály sűrű erdejében)

A legfontosabb, amit már az elején meg kell említenünk, hogy egy „kietlen helyen” a hozzávalók folyamatos beszerzésével készül a nagyszerű étel (a közelben legyen valaki, aki legalább a főzés alapjaiban járatos). Kell még hozzá egy istenes szakácsnő, aki elég sajátosan kezd az „Ella pörkölt” főzéséhez.

Első lépésként jó sok burgonyát, no meg persze hagymát kell megtisztítani, esetleg, ha akad, egy kis kolbász sem árt, de csak az íze kedvéért. A „könnyfakasztót” a hűtőből előhalászott vajon üvegesre pirítjuk, ezek után, bármennyire is meglepő, a krumplit adjuk hozzá. Mikor átforgattuk – ami a fazékban van –, meglódítjuk egy kancsó vízzel. Kissé megkésve, de emberesen megsózzuk és az elmaradhatatlan paprikát (amit az előbb kifejeztünk belőle), mert, hogy az is kell bele – már csak a neve miatt is – behintjük.

Mintha kezdene étel kinézete lenni – ha ilyesféle gondolatok támad, akkor jó úton haladtok! A következő lépés, megbolondítani a (megfelelő esetben) rendelkezésekre álló kolbásszal – a vegások kihagyhatják. Ha még nem vélnétek elég vadnak a „földi” mannat, kapjatok elő a hűtőből egy doboznyi kukoricakonzervet – de csakis gazdaságot – és hajtsátok bele. Remélhetőleg (ha öreg krumplival dolgoztatok – főképp) olyan sokáig főztek, hogy teljesen mindegy, hogyan néz rátok vissza a „kutyulék”, addigra már annyira éhesek lesztek, hogy nem érdekes, MI is lehet ez (?), be kell tömni az arcotokba, és KÉSZ.

Jó étvágyat – vagy ilyesmi!
ágonya



B e v é g e z t e t e t t . .





Az ararától az arab sivatagig

(I. rész)

Közel-Kelet. A nyugati kultúrán és médián nevelkedett állampolgár lelki szeméi előtt ezekre a szavakra reflexszerűen megjelenik Jasszer Arafát aszott, pirosmintás abroszszal letakart feje, izraeli harckocsikra követ dobó palesztin gyermek alakja (még főbelövés előtt), vagy fanatikus arab kamikázék öngyilkos merényleteinek könny- és véráztatta helyszínei. Izrael, két nép kicsiny országának neve évek óta napi rendszerességgel felbukkant a sajtóban, így idővel elkerülhetetlenül azonosult a Közel-Kelet fogalmával. Az ember szinte el is feledkezik arról, hogy akadnak a régióban viszonylag békésebb országok is: Törökország, melynek keleti részében ma már csak néhanapján repítenek a levegőbe egy-egy buszpályaudvart a függetlenségükért küzdő kurdok. Szíria, melynek neve tavaly ott szerepelt az amerikai „hova nem ajánlatos utazni, ha nem akarjuk szétlővetni a hátsó felünket” top 20-as listáján, olyan neves versenyzők között, mint Irak vagy Afganisztán. Vagy Jordánia, ahol a barátságos, dűsbajuszú buszsofőr a nyugati turisták tiszteletére teljes hangerőn üvöltötte az Izrael-ellenes uszítószöveget a rádióban.

Idén nyáron e három ország bebarangolása volt a cél. Két barátommal annak rendje s módja szerint neki is vágunk a már bevált útvonalon (külön figyelmet szentelve a koszos igénytelenségben Európa-bajnok Bukarestnek és a pofátlan tahóságban világbajnok bolgár határőröknek), és kivételesen minden különösebb inzultus és negatív élmény beszerzése nélkül eljutottunk Isztambulig. Törökország legnépesebb városát, a hajdani Konstantinápolyt magunk mögött hagyva, és nekivágva egy 34 órás vonatozásnak, amelyből 11 felejthetetlen órát sikerült végigállnunk másodosztályú jegyeinknek köszönhetően, szinte azonnal szembesültünk a már ismert keleti vendégszeretettel. Az utasok körbeudvaroltak minket, etettek-itattak, illatos frissítő folyadékot öntögettek a tenyerünkbe, és végül még helyet is szorítottak nekünk, hogy bedagadt lábfejeinket vég-



Kurd gyerekek Erzurumban

re elkényeztethessük egy picit. És ez csupán a kezdet volt...

Egy kurd falu valahol a Balatonunknál hétszer nagyobb Van-tó környékén, Kelet-Törökországban. Az alakatlan, szürke kövekből összetákolt házak között első pillantásra csupán kecskeszerű birkák és birkaszerű kecskék kavarogtak fel a port, kitartóan vadászva egy pár szál kiszikkadt fücsomóra. Aztán közeledtünkre előbújt terepszínű hajlékaikból az emberek is. A gyereksereg és egy fehér kendőt viselő mamika körbefotózása után megjelent egy méltóságteljes családfő is, és azonnali teázásra invitált minket. A düledező épületben a 10-12 marcona külsejű, kérges tenyerű kurd falubeli széles mosollyal szorított helyet nekünk is a sámlí nagyságú teázóasztalka mellett, majd a közös nyelv hiánya miatt csendben szüresölgettük a tűzforró almateát, míg észre nem vettem a házigazdánk muzeális értékű flintáját. „Fotó?”, kérdeztem a puskára mutató, és ő nagy örömmre büszkén és boldogan kapta ölbe a fegyvert. Mire a szememhez emeltem a fényképezőgépet, a többiek is előkapkodták különböző korú és típusú puskáikat, gépfegyvereiket, és a házat elárasztotta a kurd szabadságharcosok szelleme. A tea elfogyott, és mi egy igen különlegesnek mondható élménnyel a tarsolyunkban búcsúztunk el kedves vendéglátóinktól.

De említhetném a szőnyegkereskedőt Van városában, aki árukészlete legszebb (és legdrágább) darabjait terítette lábaink elé, és ahol látogatásunkat ismét teázással fejeztük be, noha tisztában volt vele, hogy három magyar diák nem jelent potenciális vevőréteget. Vagy a két geológust Diyarbakirban, akiknek köszönhetően utolsó törökországi esténken fejedelmi vacsorában volt részünk, és amelynek záróak-



Fegyveres kurd vendéglátóink

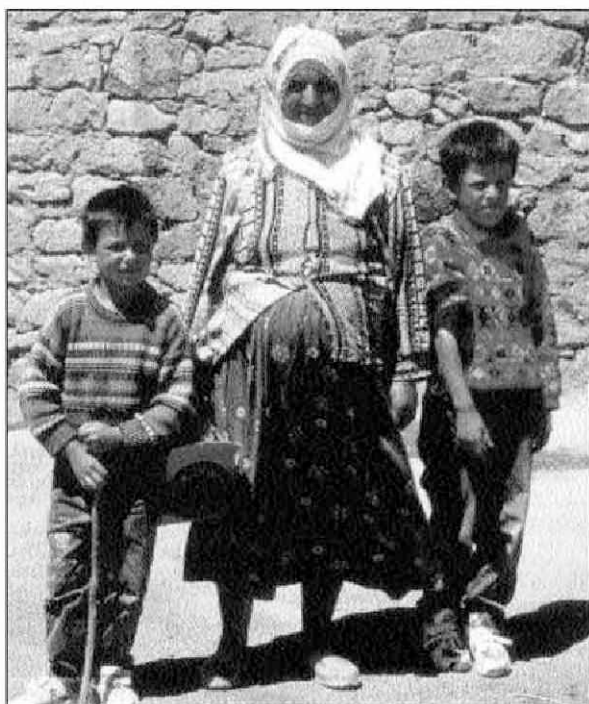




W e l c o m e t o S y r i a

kordjaként természetesen újabb csésze finom gyümölcsteákat szopogattunk el, kicsit belemerülve a politikába. Vagy azt a fiatal szíriai lányt, aki Hama városában végigkálauzolt minket egy kisebbfajta művésztelepen, és bemutatott minket Szíria állítólag leghíresebb festőművészenek, akivel a változatosság kedvéért kénytelenek voltunk meginni egy-egy csésze teát. Vagy Damaszkuszban azt a fiatal srácot, aki nem bírta tovább nézni, hogy mit összeszerencsétlenkedünk a frissen vásárolt vízpipa üzembe helyezésével, és gyorsan felvilágosított minket, amatőröket, hogy bizony egy ilyen szerkezet izzó széndarabok nélkül még akkor sem fog működni, ha kazán nagyságú tüdővel rendelkezünk, majd tért-elfordult, és máris ott izzott a hiányzó alkatrész a pipa tetején. (Vele kivételesen nem teáztunk). Vagy az Aslan családot, akikkel Ankara és Erzurum között a vonaton ismerkedtünk meg, és bár nyelvi korlátok miatt társalgásunk szinte kizárólag barátságos mosolyváltásokból és integetésekből állt, valami miatt úgy megkedveltek minket, hogy Erzurumban a családfőtől csak hosszas ölelkezések és címesere után tudtunk elválni.

Mindezek ellenére a végtelenül barátságos kifejezés mégsem illik igazán ezekre az emberekre, hiszen páratlan vendégszeretetüknek azonnal vége, amint az idegen semmibe veszi ősi hagyományait, kigúnyolja hitüket és életmódjukat. Vendégként tiszteletben kell tartanunk azokat a szokásokat, viselkedési normákat, amelyek meghatározzák egész életüket, különben könnyen kellemetlen helyzetbe kerülhetünk. Történt Damaszkuszban, az ősi fővárosban, hogy egy mikrobusz forró ablakához préselődve megpillantottam a híresen csodaszép szíriai nőknek egy kivételesen nem hollófekete csador mögé rejtett példányát az utcán, és látványosan rajta felejtettem a tekintetemet. Ennek eredményeként egy emberként hördült fel a fél mikrobusz, és csekély angol nyelvtudásukat összedobva felvilágosítottak, hogy „Don't see!”. Én meg csak ültem, és már nagyon vártam, hogy végre leszállhassak, és kiszabadulhassak a felháborodott tekintetek keresztüze alól. Hiába, egy mezei hitetlennek nincs joga megcsodálni Allah gyönyörű, mélyen csillogó szemű teremtményeit. Ők viszont csak özlönlöttek szembe a lélegzetelállító damaszkuszi bazár forgatagában, és bár a tetőtől talpig érő csadorból csupán drágakő



K u r d o k

módjára szikrázó pillantásuk szabadulhatott ki, úgy néztek ránk, hogy az „felért egy házassági ajánlattal”, mint azt Jani barátom megfogalmazta.

Egy hónapig egy másik kultúra érdekes, különleges mindennapjainak voltunk részesei, és az ott töltött idő alatt rengeteget tapasztaltunk és tanultunk. Olyan dolgokat, amelyek sajnos szemmel láthatóan ismeretlen fogalmak a világot (és egyben a mi életünket is) irányító hatalmak számára – Toleranciát, tiszteletet és becsületet.

Folyt. Köv.

ATA

(a szerző fotóival)



C s a d o r m ö g é r e j t v e





A B a l k á n - d o s s z i é

11. felvonás: A B a l k á n t e t e j é n

Eljött hát az idő, hogy megoszthassam veled balkáni vándorlásom újabb kalandjait. Meséltem már sok-sok furcsaságot, de a sűrűje még csak ezután következik. Kérlek tehát, ha jól akarsz magadnak, foglalj helyet, gyengébb idegzetűek le is kötöz(tet)hetik magukat.

Pirot és az önkényes önkéntesek után elértük Dimitrovgrad városát, amely névadóján túl, híres még ódon templomáról, olcsó vámmentes boltjairól, valamint nemzetiszínű sorompóiról, melyek alatt „nyugati” ember még nemigen haladt át büntetlenül. Hogy miért mondom ezt? Tapasztalatból, kedves olvasó. – Viszlát Mágyárszki! – köszönt a szerb határőr mosolyogva, mi pedig megrohantuk a vámmentest, ahol szinte hihetetlen áron vásároltunk mindenféle „jó dolgot”. Ezután bolgár testvéreink felé vettük az



A B a l k á n t e t e j e, a M u s z a l a

irányt, ahol aztán jött a hidegzuhany, ahogy kell. A bolgárok velünk, magyarokkal még csak-csak felvállalták volna a testvériséget (ezer év ide vagy oda, ugyan már!), de görög barátunkhoz és a német rendszámhoz már nemigen volt gusztusuk. A kocsni papírjait nézve hevesen bólogatni kezdett a határőr, ami – ismervé szokásaikat- nem sok jóval kecsegtetett. Kiderült, hogy valami nincs rendben a biztosításunkkal (amit előző este kötöttünk a jugoszláv határon), és hogy ebből kifolyólag egy métert sem tehetünk semerre, ha tetszik, ha nem! No, mi sem keseredtünk el: cimboránk jó göröghöz méltóan alkudozni kezdett a határőrökkel, s hosszas vita és néhány vesztegetési kísérlet (csoki, pezsgő, cigaretta, stb.) után kiderült, hogy a bolgárokat nem lehet ilyen kommersz árucikkkel megpuhítani, hanem azt tanácsolták, hogy cammogjunk vissza szépen a vámmentesbe, s vásároljunk nekik néhány palack jóféle gabonapálinkát, de vigyázzunk, ne adjuk „dzsonivökker” alá, mert különben ott öregszünk meg a Senki földjén! Megfogadtuk a jó tanácsot, s megvásároltuk a három üveg árpanedűt, amivel egyben belépőt válthattunk Bulgária élő múzeumába. A határőrök köszönetük jeléül átnyújtottak ugyanis egy kártyát, amellyel bátran nekivághattunk hazájuknak, nem kellett tartanunk semmiféle „közegellenállástól”. Neki is vágunk, annak rendje-módja szerint és egy 20-30 kilométeres, pálinkával és *Underground*-dal fűszerezett kéjutazás után meg-

érkeztünk Bulgária fővárosába, egyben utazásunk „fénypontjába”: birtokba vettük Szófia városát. Hát nem erről a városról áradoztak annak idején az Aranypartot megjárt szüleink... Ablaktalan panelházak a sártenger közepén, semmiféle járható út körülöttük, a távvezetékek szanaszét lógnak, s a panelok között békésen legelésztek egymás mellett a kecskék és a szamarak. Ha valami hasonlót akarsz lát-

ni, megint csak Kusturicát ajánlom figyelmedbe! Miután nagy nehezen kikászálódunk a nagyváros forogtagából, az ementáli sajtához hasonló úton megindultunk Kulata, egyben a görög határ felé. Útközben aztán megint egy sor furcsaságot tapasztalhattunk. Szinte minden faluban találkoztunk Lenin, Dimitrov, Blagojev és egyéb „totemállatok” otfelejtett szobraival,

vagy éppen parafenomén parasztasszonyokkal, akik 10-15 kecskét tartottak féken egy-egy vékony szíj segítségével. Aztán egy merész balra tekintéssel farkasszemet nézhettünk a Balkán tetejével, a Muszálával, melynek csúcsáról a legenda szerint hét országot lehet belátni. Mi azonban beértük a hatalmas csúcs távoli látványával. Hidd el, az is elég egy napra! Folytatva utunkat, egyre jobban sűrűsödtek köröttünk a sziklák, s egyszer csak egy keskeny szurdokban találtuk magunkat. Hatalmas táblák jelezték ugyan, hogy a következő útszakasz újjáépítése folyamatban van, de mi ebből csak azt vettük észre, hogy útburkolat csak nyomokban található, sávunkat pedig minduntalan szembe jövő kamionokkal kellett megosztani. Miután ezt az akadályt is leküzdöttük, megálltunk egy kávéra valahol a Pirin-hegységben. Ez a kávézó egy márványborítású, templomszerű építmény volt gyönyörű fenyőfa terasszal, s ha még fokozható ez a keleties gicssparádé, a természet még mögéhelyezett egy káprázatos vízesést páfrányokkal, sziklával, amit csak el tudsz képzelni. Ja, még valami: három kávéért és egy kóláért mindössze 1 márkát fizettünk, borralalóval persze. A kiadós koffeinkúra után széles mosollyal indultunk meg a látáron derengő fények felé, amelyek már a napfényes Helénszt képviselték. Búcsút vettünk Bulgáriától és most tőled is búcsúzom, kedves olvasó egy hosszú hónapra, de megígérem, novemberben újra találkozunk.



Mónika, mikor vesztetted el a szüzességed?

Az utóbbi napokban ez a fontos kérdés foglalkoztatott. Mikor lehetett? Mármost hány éves korában? És hol? Milyen körülmények között? Leányszoba rózsaszín tapétájú falának nyomva? Esetleg alsó kategóriás, hárommilcsis terepjáró hátsó ülésén, diszko parkolójában, miközben odakintről behalatszott az utastérbe a Bonanza Banzai? Halkan, szuszogva, nyögdecselve, vagy éppenséggel sikítva?

Nem mintha Mónika felkeltette volna szexuális érdeklődésemet. Ahhoz azért nem elég mély hangon kérdéseket felolvasni M ó n i k a - logós kártyáról, és ujjatlan pólóban műsort vezetni, vaszagra rúzsozott ajakkal.

N e m , nem keltette fel. Az igazságérzetemet viszont igen. Mert ha szó- k i m o n d ó M ó n i k a felteszi kérdé-

seit a szokimondó showban, s elvárja, a szerkesztőkkel és a nézőkkel egyetemben, hogy a józsi, vagy a rita, vagy a Julesi válaszoljon, s mesélje el teljesen kötetlenül, hogy mikor, kivel, hogyan, és kielégült-e maradéktalanul, illetve érzett-e alhasi fájdalmat, akkor joggal várhatja el ugyanaz a néző, hogy Mónika is fejtse ki ez irányú élményeit, tehát kivel, hogyan, és érzett-e alhasi fájdalmat. Mert Mónika is ember, amellet, hogy folyik a sztárrá alakítása, szóval neki is vannak kötelezettségei, mint minden olyan embernek, aki vallatja embertársát szüzessége elvesztéséről. Mert kommunikációs kultúránkban alapvetel, ti-

... itt mindenki beszél a szüzessége elvesztésének pillanatáról, csak Mónika nem...



tokért, intimitásért titkot, intimitást adunk cserébe. Mert ez így fair, ez így üzlet, kapunk és adunk valamit, és a viszony közben bensőséggé válik. Máskülönbén becsapottnak érzi magát a vallatott, hogy ő elmondta, hogyan szeretkezett először, Mónika viszont nem tájékoztat minket erről. A nézőnek pedig hiányérzete támad, itt mindenki beszél a szüzessége elvesztésének pillanatáról, csak Mónika nem, vajon ő mikor, hogyan, és nyögdecsele-e közben? Tudom, biztosan kapnak azok a szereplők pénzt, de hát pénzzel nem lehet az ilyesmit

megfizetni, a nézők pedig még pénzt sem kapnak, csak a kíváncsiságukat csigázta fel Mónika. Vajon hogyan? Mikor?

Megnéztem a show honlapját is, de ott sem találtam választ a kérdéseimre. Van pedig minden kevésbé fontos információ, a műsorkészítők névsora, lehet

jelentkezni szereplőnek, de csak helyes kinézetűek próbálkoznak, mert fényképet is kérnek a jelentkezési lap mellékleteként, aztán szavazhat a látogató videoklipekre, szereplőkre, van a műsornak fóruma, megtalálhatjuk a leendő közérdekű és nagy társadalmi lefedettségű témákat, mint például „A hűtlen férfiakra csak úgy tapadnak a nők!”, illetve „A nők is csalfák, nem csak a pasik!” – de Mónika bemutatkozó sorai, s legfőképpen szüzessége elvesztésének körülményei hiányoznak. Hiába minden igyekezete a honlap készítőinek – az igazi kérdés nyitva maradt.

Mónika, mikor vesztetted el a szüzességed?

Szalontai Attila





A hagyomány őrzői

Borlovagrendek

Az évszázadokra visszatekintő hagyományok, a borkultúra megőrzése és fejlesztése céljából borlovagrendek jöttek létre Európa különböző országaiban. Az első borrendet Franciaországban alapították a XX. század közepén. Ezt a kezdeményezést számos bortermelő ország követte és ezzel kialakultak a modern borlovagrendek. Ezen gyülekezetek a középkori lovagrendek hagyományait mintázva a „borrend” és „lovag” szavak ősi, nemes jelentését tartják követendő példának. A feladatuk az, hogy tudatosítsák az emberekben, „a bor nemesi levéllel rendelkező, mértékkel fogyasztva egészséges és természetes ital”. A lovagok azonban nemcsak a borvidékieknek, hanem a környező kultúrának, néprajznak, művészetnek is elkötelezett pártfogói. A borrend tagjai nyilvános szerepléseik alkalmával díszes reneszánsz öltözetet viselnek.

Minden rendnek van egy vezetője, akit nagymesternek neveznek. Az ő feladata, hogy évente egyszer a kiválasztott jelöltet lovaggá üsse kardjával vagy lópójával, ha az illető a próbatételen megfelelt. A próbatétel forgatókönyvét a ceremóniamester és a főpohárnok vezeti.

A bortermelő államok borrendjei 1964-ben létrehozták a Bacchikus Borrendek Nemzetközi Szövetségét (FICB), melynek Magyarország 1978-ban lett a tagja.

Hazánk első borrendje 1976-ban, a Baja melletti Vaskúton alakult meg a Pax Corporis (a test békéje) feliratot tűzve zászlajára. A lovagrend választott (zászlós) bora a Vaskúti kadarka lett. Innentől kezdve a hagyományokat féltő, óvó emberek sorra alapítják a borrendeket az ország különböző területein. A borlovagrendek tagjaikká avattak olyan közismert, híres embereket is, mint Habsburg Ottó, Farkas Bertalan vagy Demis Roussos.

Mára a borlovagrendek száma 19-re emelkedett Magyarországon. Az itthoni borrendeket a Magyarországi Borrendek Országos Szövetsége fogja össze.

Különleges kezdeményezésként a világon elsőként hazánk pezsgőrendet is alapít, 1978-ban Budafokon Chevaliers Törley Pezsgőrend néven. Az ide jelentkezőknek a pezsgő kézi „seprőtelenítésének” bonyolult műveletét kell a gyakorlatban is alkalmazni tudniuk. A sikeres próbázónak a pezsgőkészítés feltalálójára, Dom Perignon (1635-1715) bencés szerzetesre kell felesküdenie. Ma két pezsgőrend működik Magyarországon.

„Hajh! Régen, amikor Tokajnak
Nektárt adott vesszeje,

Hányszor borult égi mámorba
Az ember gondterhelt feje.

A durranó hangos mozsártól
Visszhangoztak a völgy – s hegyek,
Jó bort ivott a magyar ember,
Nem holmi vinkót, rossz levet.”
(ADY ENDRE „SZÜRET” RÉSZLET)



Magyarország hagyományait azonban nemcsak a borlovagok óvják, hanem 1992 óta a Magyar Bor Akadémia tagjai is. Feladatuknak tűzték ki a magyar borok értékeinek védelmét és népszerűsítését, arculatuk alakítását, a hírnevük ápolását és propagálását, valamint a magyar kultúra, a művészetek, a magyar gasztronómia és a magyar borok kapcsolatainak elősegítését. Ezen kívül figyelemmel kísérik a szőlészetben, borászatban és a hozzájuk kapcsolódó területeken a kutatási-fejlesztési tevékenységek elősegítését.

Az 1991-ben megalakult Magyar Szőlő- és Borkultúra Alapítvány céljai többek között a bor termelési- és fogyasztási kultúrájának emelése, környezetbarát technológiák meghonosítása, a kistermelők támogatása, küzdelem az alkoholizmus ellen (mértékletes alkoholfogyasztás hangsúlyozása), a szemlélet- és struktúraváltás elősegítése az ágazaton belül – mindezt a meglévő értékek őrzése mellett.

Véleményem szerint mindezen csoportosulásokra igen nagy szüksége van jelen korunk szőlő- és bortermelésének, ugyanis csak sok odafigyeléssel, rengeteg munka ráfordításával és szakértelemmel érhetjük el azt, hogy a magyar borok hírneve újra a régi fényében csillogjon.

Rózsa László



Vidám blues és csavargás

Kötetlen beszélgetés Király Vajkkal

A honi akusztikus blues egyik zászlóvivő zenekarának vezetőjével, a szegedi illetőségű Király Vajkkal beszélgettem zenekarairól, a bluesról, a zenész megélhetési és érvényesülési lehetőségeiről. Gondolatai és meglátásai érdekeseek arra, hogy elgondolkodjék rajta az ember, ráadásul egyedi humora élvezetessé tette a beszélgetést...

Mára kiforrott és ismert zenekar lett a Rambling Blues Trió. Ebben a helyzetben hogyan látod a honi blues-ban az érvényesülési lehetőségeket?

Szerencsére az elmúlt évek meghozták a gyümölcsöt, bőven el vagyunk látva koncertekkel – csak júliusban 14 fellépésünk volt (ebből 3 a Blues B.R.Others Show). Ez ahhoz képest sok, hogy egyikünk sem csak a zenéből él, mindenkinek megvan a maga polgári foglalkozása is. Szerintem ez nem is baj, mert így nem kell olyan bulikat elvállalnunk, amit nem akarunk!

A zenével másoknak is adunk, adhatunk valamit. Ezért is kezdtem el a blues-nak ezt a válfaját játszani, mert senki nem tudta, hogy pl. egy ragtime-blues is milyen klassz lehet. OK, nem az a földhözdöngölős fajta, kis képzavarral élve „vidám blues”, de blues! Sajnos egyre inkább arra jövök rá, hiába jó zenész valaki, a produkcióját el is kell adni!

Érvényesülési lehetőségek?

Azt ne várja senki, hogy ad egy sikeresnek mondható koncertet a helyi presszóban vagy akár a Szigeten, és majd tódulni fognak a meghívások. Sajnos még főleg a talpalások korát éljük. Nekünk az a szerencsénk, hogy a legtöbb helyre már visszahívnak minket, meg aztán a rengeteg koncert viszi a hírt is (itt kell figyelni arra, hogy a rossz hír gyorsabban terjed ám, mint a jó!). Mindenkinek végig kell járni szerintem a sok ingyenbulis, kevéspénzes, kevéskonzertes korszakot – önerőből csak így lehet előre jutni.

Milyen „sebességgel” szélesedik a trió által játszott-bemutatott repertoár? A ragtime-ok, régi blues-ok mellett továbbra is vannak-e „kakukktójás” darabok (mint pl. a *Hawaiian Cowboy* volt)?

A *Tississippi* című CD-nkkel úgy érezzük, egy korszakot zártunk le, így folyamatosan dolgozunk az új repertoáron, új hangszíneket, ritmusokat beledolgozni dalainkba, természetesen a '20-as, '30-as évek zenéjét alapul véve.

Gondoltál-e már arra, hogy a hangszeres „dúsítás” érdekében a Rambling-be csábítasz más zenészeket is (pl. tuba, billentyűs hangszerek, steel-gitár)?

Régóta a levegőben lógott a téma, hogy egy basszus-hangszert jó lenne bevenni a csapatba, de egészen egyszerű tények gátolták meg: trióként roppant mobilizálhatóak vagyunk – egy személyautóba hangszerestül, erősítéssel, mindenképp kényelmesen beférünk, és a világ végére is elmegyünk. A tuba kilöve, nem akarjuk azt a látszatot kelteni, hogy Dr.Valterékat (Dr. Valter & The Lawbreakers – a szerk.) koppintjuk. Akusztikus basszusgitárja meg senkinek nincs... Hát, így. Török Peti, aki gitárosként a Blues Bell testvérenkarunk sorait erősíti már vagy nyolc éve, vállalta a basszusos szerepét – egyelőre jazzgitáron, de ennek meg az a nagy előnye, hogy bármikor szólórá válhat... A jövőben még egy taggal bővül a zenekar, Szirtes Edina „Mókus” (ének, hegedű) ugyanis szíves-örömmel vette az ötletet, hogy velünk zenéljen. Ez az öttagú formáció már Rambling Blues 5 néven fog futni. Ezzel a bővített felállással még szélesebb körben szeretnénk „rambling”-elni (gy.k.:rambling=kóválygás, bolyongás) – a groove-osabb témák mellett a soul irányába is kacsintgatunk – természetesen a szokásos „Ramblings” hangzásvilág megtartásával, szóval senki ne számítson „minélhangosabbannáljobb” zenére... Ja, és persze a Trio is tovább működik!

Szólóban milyen rendszerességgel lépsz föl?

Egyesül mostanság igen ritkán – több mint 6 éve játszottunk változatlan felállásban, a dalokban mindenkinek kialakult a szerepe – hiszen egy ilyen triónál nem nagyon lehet azt mondani, hogy van egy fő hangszer, és a többiek „kísérik” – itt mindenkinek szóló „feladata” van. Tehát ha csak egy valaki is hiányzik, akkor az nagyon.

Véleményed szerint hol vonható meg a határ az akusztikus blues, a tradicionális blues és a századeleji amerikai folkdalok között?

Miért kéne határvonalat húzni? Már a 20-as, 30-as években is olyan zenei mixek voltak, hogy hajjaj! Pl. Jimmie Rogers (the Blues Yodel) a jódlizást vegyítette (többek között) a blues-zal, Big Bill Broonzy country standard-ekkel „haknizott”. Mozart zenéje annak idején könnyűzene volt, kavart akkora vihart, mint nemrég a Beatles. Tiszta hülyeség – „Élni és élni hagyni”. Valakinek EZ a fajta hangzás, formáció, nyelv, stílus-vegyítés tetszik, van, akinek AZ. Én azt mondom, amíg valaki ki tudja fejezni magát akár így, akár úgy, vagy teljesen leegyszerűsítve: amíg JÓ ZENÉT csinál, teljesen mindegy, hogyan, minnek a felhasználásával.

Visszatérve a kérdésre: szerencsére több, bluestörténetben nálam sokkal jártasabb, és az enyémnél nagyobb lexikális tudással rendelkező bluesista van hazánkban, nem venném el a „kenyerüket”.

Balogh Tibor





Sleepin' Crawling King Snake

In memoriam John Lee Hooker

„A blueszal születtem,
a bluesszal eszem, a bluesszal
alszom, ez a tiszta igazság.”

(JOHN LEE HOOKER)

Ezen év június 21-én éjjel, álmában érte a halál a nagyvárosi blues legnagyobb élő előadóját, John Lee Hooker-t.

1927-ben született Mississippi államban, Clarksdale-ben sokgyermekes családban William Hooker és Minnie Ramsey gyermekeként. 1923-ban édesanyja újra férjhez megy (egy William Moore nevű úrhoz), és ezért Louisiana-ba (Shreveport-ba) költöznek.

Itt a kis Johnny a blues bölcsőjében, a szinte majdnem száz százalékos fekete népességű terület szívében (a gyapotmezőkön) cseperedik föl, és imígyen csepegteti belé a blues-t a sors. Nap mint nap a kemény és megerőltető munka után a gitáron előadott bluesokat, panaszos és keserű balladákat hallgatja, majd tanulja meg játszani.

A muzsikával való komoly kapcsolata 1929-ben kezdődik, amikor már templomban énekel néha (gospelket, vallási himnuszokat), illetve mostohaapja, William Moore mutatja meg neki, hogy kik azok a blues gitárosok, zenészek, akiket érdemes hallgatni...

1933-ban délre (illetve inkább délebbre) utazik, és olyan blues muzsikusokkal találkozik, ismerkedik meg, mint Tommy McClennan, vagy Tony Hollins, akik egyértelműen hatással vannak rá.

1934-ben megházasodik, és Detroit-ba költözik, ahol már ebben az időben kibontakozóban van az iparváros lüktető éjszakai élete. Zenés klubok, kocsmák, reggelig tartó forró hangulatú táncos mulatságok... Igazi, hamisítatlan nagyvárosi blues-ba csöppent a fiatal John Lee.

1937-ben már játszik a Hasting's Street-beli kocsmák egyikében, ahol a kétkezi munkásoktól kezdve a bűnözőkig mindenféle alak megfordul. Az egyik nyilatkozatában a legjobb iskolának tartotta ezt a kocsmát...

Hat évvel később rögzíti első felvételét, melynek címe *Boogie Chillun*. Itt már jól megfigyelhetők stílusának egyedi kialakításai, és az, hogy a boogie-woogie ritmusának felhasználásával és a gitárjáték feszültségekkel teli egyediségének keveredéséből hogyan alakul ki a nagyvárosi (urban) blues.

Innentől már felgyorsulnak az események. 1948-ban az USA keleti partját végigtornézza Muddy Waters-el, négy évvel később a Vee Jay Records-nál Jimmy Reed-el felvételeket készít: az *Unfriendly Woman*, a *Wheel and Deal* és a *Mambo Chillun* a mai napig irányadó felvételek.

1959-ben a kontinensen is látogatást tesz. Az American Folk Blues Festival keretein belül koncertezik T-Bone Walker-el és Memphis Slim-mel.

1962-ben a brit (és áttételesen a fehér) blues „öregapával”, John Mayall-al lép föl Londonban, ami a blues ra-

jongók újabb rétege-

it hódítja meg. Ez az együttműködés egyébként nem egyszeri alkalom volt, a későbbi évtizedek folyamán számtalan felvételt készítenek együtt, és John Mayall számtalanszor nyilatkozott úgy, hogy bluesban egyetlen igazi mentora volt: John Lee Hooker...

Az 1964-es *Urban Blues* című albuma a Jazz & Pop Magazine's-nál az év jazz/blues albuma lett, és a Francia Jazz Akadémia is díjnyertesnek választja (eme utóbbi elismerés a legrangosabb Európában).

1980-ban a mára már kultuszfilmmé vált (John Landis rendezte) *Blues Brothers* egyik szereplője (a Canned Heat zenekarral), amely filmalkotást sok millióan látták a világon, és a mai napig komoly érdeklődésre tart számot.

A nyolcvanas évek végén szerte a világon a blues, mint irányzat és mint kultúra, negatív tendenciákat látszott fölvenni. A lemezek nem fogytak, a koncerteken csak műértő (műélvező) közönség szórakozott igen alacsony létszámokban, és lassan kilátástalanná kezdett válni a helyzet.

1989-ben (hogy vajon ezért-e, nem lehet tudni) John Lee Hooker neves muzsikusokkal (Carlos Santana, Bonnie Raitt, Keith Richards, Johnnie Johnson, Los Lobos, Robert Cray, George Thorogood és Charlie Musselwhite) elkészítette a múlt század végének meghatározó blues albumát, amelynek megjelenésétől a bluesban új időszámítás szerint értékelték mindent. A *The Healer* óriási darabszámban fogyott az egész világon, köszönhetően a sztárvendégeknek, a minőségi felvételeknek, és John Lee Hooker zsenialitásának (1990-ben egyébként Grammy-díjjal jutalmazták az albumot, illetve a Bonnie Raitt-el közösen előadott *I'm The Mood* szintén Grammy-díjazott dal volt). Ezek után John Lee Hooker a Rock and Roll Hall of Fame tagja lett, kézlenyomatát megőrzik az utókorak.

Az 1991-ben megjelent *Mr. Lucky* a Rolling Stones, Keith Ri-



chards és Johnny Winter közreműködésével készült, és csak fokozta a töretlen népszerűségét a bluesnak.

Az 1997-es (amely évben John Lee Hooker azonos című, világhírű dala után *Boom Boom Room* néven új bluesklub nyílt) *Don't Look Back* címen jelent meg a Virgin Records-nál albuma, ami szintén gyöngyszem a gyűjtők kezében (többek között gyönyörű duettet tartalmaz Van Morrison-nal, amely a „Best Pop Collaboration” kategóriában szintén Grammy-díjas).

John Lee Hooker a fekete bluesmuzsikusok között unikum volt, munkássága, dalai, egyedi gitárjátéka számtalan más művészt, zenészt inspirált. Koncertjein, fellépésein a hangulat rövid időn belül a tetőfokára hágott, és a forró hangulatú esték azoknak, akik átélték, egy életre kedves emlékként maradnak meg.

Az általa képviselt nagyvárosi blues (amely a boogie-woogie-n kívül a funky, a shuffle és a delta blues jellegzetes stílusjegyeit szintetizálta) olyan közeget eredményezett, amely elévülhetetlenné tette az érdemeit.

Június 21-én bekövetkezett halála súlyos és fájdalmas veszteség mind a bluesnak, mind az igényes, fekete muzsikát kedvelőknek.

A sok millió blues-fan mellett gyászolja őt számtalan zenesz, előadóművész barátja is (a teljesség igénye nélkül: Charles Brown, Eric Clapton, Los Lobos, Charlie Musselwhite, Ry Cooder, Robert Cray, Ben Harper, Booker T. Jones, Van Morrison, Bonnie Raitt, Carlos Santana, Ike Turner, Jimmie Vaughan, Keith Richards, George Thorogood, stb...).

BluesMan

bluesman@fbi.hu



Invázió magyar módra

A popzene hazánkban ugyanolyan termék, a fogyasztó igényeihez alkalmazkodó produktum, mint a marhahús, a három színben kapható felfújható medence, vagy a vasalótalpu cipő.

Az UFO zenekar is ehhez hasonlóan olyan értékesítői koncepció, amely bár újat nem mutat, ennek ellenére egy összeszedett és jól megtervezett lemez képét mutatja a piacnak. Az *Invázió* címet kapott korong a dizájnnal már tudat alatt közli, hogy a zene és az általa sugárzott kulturális mondanivaló nem fog olyan mélységű komolyságot elérni, ami mintegy öt percnél több gondolkodási időt igényelne a felfogáshoz, illetve befogadáshoz.

*„Nézd az égen a fényt,
onnan jövünk,
az a pont ott, csak mi lehetünk!”*

*Mint két meteorit, úgy érkezünk,
A Tejtűt távol, mégse félünk.*

*Még csak most érjük el
a léteget,
de jövünk, s felrázzuk a Földet.”*

Eme komoly mondanivalóval, mondhatnánk üzenettel rendelkező pár sor a lemez címével megegyező darab címe. Jellemző a korongon az, hogy a szövegvilág illetően mélységű, a nagyvárosi lét szocializáltságát kicsavart módon meglovagolva kihasználják a groove, illetve a dance lüktetését a „slágergyártásra”.

Szakmai szempontból kitűnő dance és némi hip-hop-al vegyített szintipop egyveleg keveredik a hangszórók membránjain, a mondanivaló és az érzelmi motiváltság pedig még ennél is könnyebben kategorizálható: a hétköznapok nagyvárosi (mondhatnánk lakótelepi), kispolgári családból származó, de nagyratörő vágyakkal rendelkező csinibabájának egyedi gondolatai, érzelmei és vágyai mesélnek arról, hogy milyen lehet butának lenni...

BluesMan

bluesman@fbi.hu





Feel Like Going Home

Mark Knopfler & The Notting Hillbillies

Sok évvel ezelőtt, amikor még a Pepsi Sziget sem ilyen néven futott, és egy ötszázasból megettem egy magyaros hamburgert, megittam hozzá két korsó hideg sört Szegeden a Mars téren, akkoriban beszélgettem először Gerendai Károllyal, akit mostanában a melegekkel kapcsolatos véleményével, a multikulturalitás és a tolerancia jegyében megrendezett Pepsi Sziget kapcsán b...gattak okos emberek...

Azt kérdeztem, hogy miért nem hívják meg a Dire Straits zenekart erre a rendezvényre, tuti hogy szűk lenne a sziget... Akkor annyit mondott, hogy egyrészt annyi pénz nincs a világon (ez mára kiderült, nem igaz), meg hogy Mr. Knopfler igen nehéz ember. Ezt akkoriban még nem értettem, de ahogyan teltek az évek, és ahogyan „okosodtam”, lassan fölfogtam, hogy milyen ember is a *Telegraph Road* szerzője.

Az a lemez, amelynek kapcsán most püfölöm a gombokat, véletlenül került a kezembe. A *Notting Hillbillies* zenéje ugyanis rendkívül igényes és minőségi zene, igazi „kultúrnműzik”, csak a csemegézőknek ajánlom.

Már a borítón lévő fotó megragadta a tekintetem, ugyanis négy visszafogottan öltözött férfi áll középen, és mindegyik kezében egy National fémtestű rezonátoros gitár (eme hangszer csak az igazán igényes blues vagy bluegrass muzsikát játszó zenészek kiváltsága), amitől szinte megremegett a kezemben a műanyag borító...

Hátradőltem a székből, feltekertem kissé a hangerőt, és megszűnt a világ.

Három gitár, és egy steel gitár szól egyszerre. A gitárok felváltva játszanak versus-t és kísérodallamot, természetesen taktikusan váltogatva a rezonátoros, és a Mark Knopflernél már megismert tiszta Gibson-megszólalást. Brendan Croker és Steve Phillips vállalta a gitárokat, Paul Franklin steel gitáron működik közre,

Guy Fletcher pedig a produceri feladatok mellett billentyűs hangszereken játszik.

A bluegrass, a blues és a soul határmezsgyéjén mozgó zene igazán sehova sem sorolható be. Az igazán minőségi muzsika, a tökéletesen megírt szólamok és a hibátlan hangzás egyszerűen nem hagyja, hogy az ember letegye a fejhallgatót.

A *Railroad Worksong*, a *Your Own Sweet Way*, a *Please Baby* olyan, mint ha Engelbert Humperdinck és Hans Theessink karöltve Frank Sinatra-val (vagy Tony Bennett-el) játszana valami ismeretlen ír népdalt, gospel átíratban...

Jellemző amerikai népdalok, tűző napsütés elől menekülő bányárfelhők, kergetőző gyerekek, a poros országúton zötykölődő szekér zaját hallani a hangszerek mögött...

De hogy ne legyen mostoha a sors (és eme recenzív hangulatú jegyzet írója), el kell mondanunk, hogy a boogie és a country-s lüktetésű, táncra buzdító muzsika sem hiányzik, hiszen a *Run Me Down* (ami egyszerű boogie ritmusra épülő steel-fantázia) ha valakit nem csábít táncra, az vagy sánta, vagy nem értékeli az igazán jó muzsikát.

A lemez egyik legszebb darabja a *Feel Like Going Home*, a Charlie Rich-től származó gyönyörű ballada, amelyben mintegy sűrítve ott ez a lemez. Visszafogott kíséret, szinte zokogó gitár, igazi összebújós, mindent megoldó zene.

Ez a negyven perc olyannyira tökéletes és egész, hogy igazán nem jelent túl sokat az, hogy én itt miket írok. Meg kell hallgatni, bele lehet szeretni, meg lehet örülni tőle, de elfelejteni soha sem lehet...

BluesMan
bluesman@fbi.hu



Sztárgyanús hallgató

Beszélgetés Rácz Ritával

Már kilenc éves korában színpadon játszott. Az elmúlt években a Szegedi Nemzeti Színház zenés előadásainak meghatározó női énekes volt. Tehetségét megcsillantotta a *Padlás*, a *Csókos asszony*, a *János vitéz*, a *Hókirálynő* című darabokban. Ebben az évadban pedig a *Csárdáskirálynő*ben csodálhatja meg egyedülállóan csengő hangját a nagyérdemű. Nyugodtan mondhatom, hogy Rácz Rita főiskolai hallgató a Szegedi Nemzeti Színház legfiatalabb ünnepelt művésze.

A szegedi Zeneművészeti Főiskolai kar II. éves hallgatója vagy, közben pedig jelentős szerepekben mutatkozik be a színház zenés darabjaiban. Hogy lehet összeegyeztetni a tanulást és a fellépéseket?

Nehéz összeegyeztetni a színházi fellépéseket és a tanulást. A tanárok nem örülnek annak, hogy sokat hiányozok a konzervatóriumi órákról. Ebben az évben szeretném jobban összehangolni a főiskolai óráimat és a színházi munkát.

Miért fontos neked a főiskola?

Hamari Júlia kurzust hallgattam a közelmúltban a főiskolán és örülök annak, hogy passzív résztvevőként is sokat tanulhattam a művésznőtől. Instrukcióival sokat segíti a növendékeket, akik énektechnikai problémákkal küzdenek.

Szerencsére a művésznő jövőre vendégprofesszora lesz az intézménynek és remélem még több szakmai fortélyt, tudok ellesni tőle.

Legutóbb a *Hókirálynő*-ben, Gerda

szerepében, bizonyítottad be, hogy prózai színészként is megállnád a helyed. Gondolkoztál-e már azon, hogy választanod kellene?

Még nem tudom, hogy prózai, vagy zenés darabokban szeretnék később fellépni. Most úgy érzem, hogy a zenés műfaj számomra a fontosabb. Ez azt is jelenti, nyitott vagyok bármely zenés mű iránt. Sőt számomra elengedhetetlenül fontos a klasszikus zene

Ez azt jelenti, hogy kacérkodsz az operaénekesi karrierrel?

Mindenképpen szeretném a klasszikus alapokat megtanulni. Igen, ez az operaéneklést jelenti számomra. Bár most a könnyűzenei szerepek után nehéz visszatérni a klasszikus darabokhoz, de szeretnék jól megtanulni énekelni és ez klasszikus alapok nélkül nem megy.

Akár a zenés vagy a prózai műfajt választod a színészmesterség fontos része lesz a színpadi életednek. Mennyire segítenek ebben szüleid, Szeged legismertebb színész házaspárja?

Szüleim sokat segítenek abban, hogy minél jobban el tudjam sajátítani a színészmesterség minden csínját-bínját. Többek között azért szeretek velük egy darabban játszani, mert nagyon kritikus szemmel figyelnek és sokat segítenek, irányítanak. Azt mondhatom nagyon jó iskolám van.

Az elmúlt időszak bebizonyította, hogy színpadra teremtettek. Nem akarsz felvételizni a Színház – és Filmművészeti Egyetemre?

Ebben az évben megpróbálom, de nem tudom... én most nagyon jól érzem magam itt a Zeneművészeti Főiskolán, és azt kell mondanom, hogy a színművészeti egyetemen nem tanulnék meg így énekelni.

Baricz Árpád





A 118. évad kezdeté

Az október havi műsort böngészve első pillantásra kicsit túl soknak ítéltém az ismerős darabcímeket.

Gyalog galopp – volt tavaly is; *Ágacska* – igen, ezt is játszották már; *Indul a bakterház*; *Portugál...* jajj! Még mindig ezek! Hol vannak az új darabok, premierek?

Valószínűleg nagyon fancsali pofát vághattam – kezemben az 1920-as évek színházi hangulatát idéző prospektussal – mert a színházban dolgozó kedves ismerősöm hosszas mesélésbe kezdett. Ennek lényege tulajdonképpen annyi, hogy azért hozták át ezt a 4 darabot a tavalyi évadból, mert „rajong érte a közönség, megvan a rétege.” Hát kell ennél több?!

A fontos az, hogy az idei évben 18 bemutatót tervez a Szegedi Nemzeti Színház, mely sorozat első láncszeme *Galócza* (énekes népszínmű lövöldözéssel és gyilkossággal két színben) premiere lesz, október 26-án a Kamara Tantsz színpadán. Állítólag nagyon jó lesz!!! Reméljük! A szabadtérről, a kőszínházba behozott EXPERIDANCE: *Ezeregyév* című táncprodukciót október 20-25 között tekintheti meg a nagyérdemű a Nagyszínházban. Ez egy „egész estét betöltő tánc-show, mely a magyar történelmet dolgozza fel a honfoglalástól napjainkig, látványos kosztümökre, fénytechnikára és fergeteges zenére épülve.”

Szóval aki akar már októberben is találhat magának megfelelő kikapcsolódási lehetőséget valamelyik szegedi színház jóvoltából.

Ui.: Október 3-án indul a Rádió 88-ba a *Színfő* című színházi magazin. Minden szerda este 19-20 óráig kizárólag a Szegedi Nemzeti Színházról lesz szó, kicsit bővebben, kicsit érdekesebben, mint eddig valaha.

Szilcz Eszter





Nézhető filmek Amerikából

Ha egy társaságban az amerikai filmekre terelődik a szó, a csoport általában két részre szokott oszlani: azokra, akik ezeket a filmeket nézhetetlennek tartják, és azokra, akik fenntartás nélkül dicsérnek bármit, ami a tengerentúlról érkezik.

A csoport első felének sajnos a legtöbb esetben igaza van, de nem szabad hamis általánosságot erőltetni az összes amerikai filmre. Mindkét csoportot az elvakultság jellemzi. Az elvakultság, amit fel kell számolni.

Októberben újra indul a TÁK büfében a filmklub, melynek célja ebben a félévben az, hogy megtalálja az arany középutat az amerikai filmekkel kapcsolatban. Azt szeretnénk, ha kedd esténként összejöhetnénk, hogy olyan filmeket nézzünk meg, amelyek mindenféle értékrend szerint jók. Amik tényleg jók.

Próbáltunk minél többféle műfajú, témájú filmeket kiválasztani. Láthatjátok majd, hogy az akciófilmtől a vígjátékon át a szürrealista álmovilágig minden előfordul.

Nehéz dolgunk volt az alkotások kiválasztásánál – rá kellett döbbenünk, hogy rengeteg jó amerikai film van, ezért az alábbi lista korántsem teljes. Még nagyon sok filmet be lehetne illeszteni, de sajnos idő hiányában csak ennyi filmet vetíthetünk le.

A legelső film (október 2-án) egy viszonylag friss mű: az *Ember a holdon* Milos Formantól. Igaz, Forman nem amerikai (több, európai rendező által készített filmet is fogunk vetíteni), de a film Hollywoodban készült. Ráadásul a főszereplő az echte-

amerikai Jim Carrey, akinek ismét sikerült bebizonyítania, hogy istenadta tehetséggel van megáldva.

Egy héttel később egy másik színész munkája következik, akit nehéz megítélni: Leonardo DiCaprio hatalmas alakítását nézhetitek meg a csodaszép *Teljes napfogyatkozásban*.

A harmadik héten Emir Kusturica Amerikában készült álmovilága, az *Arizoniai álmódzók* következik. Tipikusan az a film, amelyik jóval több figyelmet érdemelne.

A negyedik alkalommal, az őszi szünet után Martin Scorsesetől a *Taxisofőr* következik, brutális végkifejlettel, és a hasonlóan brutális Robert De Niroval.

Ezt követően egy abszolút sikerfilmre kerül a sor: a *Volt egyszer egy vadnyugatot* vetítjük, hiszen az amerikai témát western nélkül el sem lehetne képzelni.

Egy megindító, de messze nem nyálás film a *Szál a kakukk fészkére*. A főszerepet Jack Nicolson játssza, aki – szokásához híven – hatalmas alakítással örvendeztet meg minket.

Az előző műhöz hasonlóan a félév hetedik filmje is a bolondok házában játszódik, ám az *Ősztön* sokkal átfogóbb morális problémát vet fel az ember és a természet kapcsolatáról.

Azt hiszem Woody Allan nélkül amerikai filmekről nem is lehet beszélni. Egy jól ismert, de soha meg nem unható, habkönnyű vígjátékot vetítünk tőle, a *Fogd a pénzt és fuss!* című filmet.

A kilencedik vetítésen ismét egy Scorsesefilm kerül majd a terítőkre.



A neo-western filmek egyik alapműve a *Nagymenők* – a műfaj kedvelőinek látniuk kell!

A következő alkalommal egy nagyszerű regény, a *Meztelen ebéd* jól sikerült adaptációját láthatjátok majd. Garantálom, hogy a közelgő vizsgaidőszak bódító hangulatához kiválóan megy majd ez a szürrealisztikus elemekkel fűszerezett alkotás.

Az utolsó alkalom már belelóg a fenenagy vizsgázatásba, de azért a *Rambo* első részére mindenki szánhat egy kis időt. Talán meglepő, hogy ez a film is bekerült a klub repertoárjába, pedig higgyétek el, nagy gonddal elkészített, igazán jó filmről van szó, amelyik egy egész műfajt alapozott meg.

Kívánság szerint a vizsgaidőszakban is vetíthetünk, ez csak rajtatok múlik. Egyébként a program rajtunk kívül álló okok miatt még változhat, de ha változik is, igyekezzünk minél hamarabb értesíteni titeket.

A vetítések tehát keddenként 20 órától lesznek a TÁK büfében. Szeretnénk, ha nem csak filmnézésre korlátozódna ez az alkalom, hanem a vetítések után (ha lehetőségeink engedik, némi itóka és ropogtatnivaló kíséretében) elbeszélgetnénk az aktuális filmről.

Reméljük, sikerült felkelteni az érdeklődésedet. Ha igen, figyeljétek a forgalmasabb helyeken a plakátokat, amelyek mindig tájékoztatni fognak titeket a következő hét filmjéről. Sok szeretettel várunk hát titeket:

A szervezők:
Kállai Henrik és Vas Vilmos





F r i s c o

E „kedves” kis történet azzal vette kezdetét, hogy hő-sünk eszeveszett iramban keresett valamit, vagy valakit az 1918-as esztendőket idéző vidámpark sűrű rengetegében. Lázálmok gyötörték hosszú hetek óta. Mióta? Hát azóta, hogy írógépe tönkrement (úgy is mondhatnánk elamortizálódott), ugyanis író volt. Regényeket írt, de nem olyan happy end, meg love-story-féléket, hanem... perverz, szaf-tos bűnügyi regényeket.

A legutóbbiról be is számolnék, de csak úgy helyel-közzel a történetről. Még friss az élmény, ki sem hevertem azt a bizonyosfajta traumát, ami mindig, akármilyen írás olvasása után bennem marad.

A regény egy egységről szól, akít csak úgy emlegettek, hogy sir Beckett, a hentes.

Több, mint 14 áldozatot szedett, míg végre, ez köszön-hető a véletlennek, vagy a sorsnak, vagy tudomisének, elkapták, pontosabban megtalálták a holttestét.

Nos, ez a bizonyos sir Beckett, ez a bizonyos hentes – bár foglalkozását tekintve nem az –, mint említettem, 14 áldozatra tett szert, s mind a 14 áldozat szőke volt, zöldsze-mű és hajadon... Egyetértek, bizony, az ízlése tökéletes volt, de, hogy mi volt a célja, hogy miért pont a szőke, zöld szemű és hajadon kisasszonyokat, hát, azt hiszem ez örök rejtély marad, még maga az író előtt is.

Utólag kiderült, illetve kiderítettem, miért és hogyan halt meg... nem is tudom, kissé groteszk, de essünk túl rajta:

Akkor történt, mikor a 14. áldozatát is megcsönkította, megkínozta, végül megölte. – Kérem engedjék meg, hogy a részleteket elkerülendő, inkább ugranék... ups! Így is kavarog a gyomrom, mikor arra a képre gondolok, hogy Beckett vértől nedvesen, ragadosan ült a volánhoz, és haj-tott egészen az Ouse folyóig, Bedford közelébe. Ott úgy gondolta, horgászik egyet, nem változtatva ezzel szokása-in semmit, ugyanis mindenegyes áldozat után, csakhogy még tökéletesebbé tegye a már így is tökéletes napját, horg-ászott. Ez most sem történt másként. Fölszerelte teleszkó-pos Silstar botjait, engedélyét kikészítette, ha mégis jönne valami ellenőr és elkérné. Beetetett, majd fenekező botjait bedobta. Jókorá halat szeretett volna kifogni, mert ez a mai napja nagyon tetszett neki. Egyvalami azonban zavarta, mégpedig az a tény, hogy csupa vér a keze. Az arcát csak miután belenézett autójá (történetesen egy Bedford) visszapillantótükrébe vette észre. Az is véres volt itt-ott. Határozott! Mellesleg úgy, hogy megmosdik a folyóban, abban a lágy haboktól nem mentes hideg vízben.

Mivel aznap esett az eső, kissé sikamlós volt a talaj, de ő ezzel nem számolva elindult a víz felé. Ahogy ereszke-dett lefelé a szélesen hömpölygő folyóhoz, megcsúszott s nagy csobbanással behuppant abba. A part mentén leg-alább 2 méteres volt a víz, s ilyen esetekben (tudniillik

Beckett nem tudott úszni) még a sodrás is jóval nagyobb-nak tűnik, mint általában. Nem beszélve a part távolságá-ról és a víz mélységéről, amelyek erőteljesen megnőnek. Egyre távolodott a szárazföldtől, sodródott befelé, egyre beljebb, míg végül eltűnt. Később több mérfölddel arrébb, egy Ely nevezetű városka határában találták meg.

Szóval ilyen és ehhez hasonló regények kerültek ki ke-zei alól David Doyle-nak (aki mellesleg nem számított a piacon), mármint a vidámparkban otthagytott hő-sünknek. – Doyle – Ismerősnek tűnhet a név, de egyébként semmi kö-ze ennek a Doyle-nak a másik Doyle-hoz, történetesen ah-hoz, aki Sherlock Holmest teremtette meg. Viszont itt nyu-godtan használhatjuk azt a frázist, hogy: A név kötelez. Er-go itt ez a David Doyle, a nagy vásári nyüzsgésben és hűnekvélt kedvesét, Dorothyt keresi a tömegben. Nem ám Kerouac-ot.

A vidámpark, és az az észveszejtő zene, ami a körhin-ta mellől szólt, az umcacca-umcacca lassú, vontatott rig-musa az embert néha-néha mániákussá teszi. Doyle is ilye-tén járt, mivel Dorothy szőke volt, zöld szemű, hajadon és sütnivalója sem haladta meg egy... de ezt ne firtassuk to-vább, elég ennyi róla. Nem személyeskedés, ergo sértés ne essék. David hetekkel ezelőtt mutatta meg neki a „kézira-tot”, s azóta nem látta. Bizonyos, hogy a hölgyemény fel-ismerte a férfiban lakozó állatot. Visszatérve Doyle ott állt egymagában a tömegben, és szemével eszeveszetteen keres-te kedvesét. Nem gondolta volna, hogy így lesz vége annak a harmonikus románcnak, egy ilyen félreértés miatt. Ha most itt lenne, gondolta a férfi, Ó, ha most itt lenne a kör-hintán (ez volt kedvenc helye, általában szabadidejét ezen a helyen töltötte, no meg Davidnél) megmagyaráznám ne-ki, hogy csak félreértés az egész, és ostobaság lenne illet még feltételezni is rólam. Mi van akkor, ha egy másik fér-fi... ezt nem is folytatta. Ő azonban nem volt ott, sőt az írógé-pe is bedöglött, s így még levelet sem tud írni hölgyének. – Neki elvei voltak, pl.: nem írt kézzel.

Végző elkeseredésében hazament. Magához vette írógé-pét, egész havi konyhapénzét, cigarettáit és útrakelt. Gya-logosan, mivel autója nem volt. Mindig is félt az autóktól, nem bízott bennük. Történt egyszer, mikor utaztak valahó-vá valahonnan. Figyelte a szembejövőket, s mindig olyan dolgok jutottak eszébe, hogy frontális ütközés következté-ben leli majd halálát.

Egyébként is, úgy látta jónak, ha gyalogol, mivel ez a tevékenység egészséges. Így foglalkozott az egészségével. Napi több órányi séta a füstös, koszos városban, San Fran-ciscóban. Felkerekedett, hogy felkeressen egy kihaltak vélt kikötői lebújt. Inni kezdett. Először keveset, majd egy-re többet és többet. Siratta eddigi életét, a nőt, a gépet, szü-leit, barátait, mindent, ami eddigi életében fontos volt, fon-tosnak vélt, számított valamit. Részegen, egyedül a sikáto-



rokban, melyek sötétek és nyirkosak voltak. (Mondhattam volna azt is, hogy illuminált, de ezzel keresztbetennék a hi-telességnék.) Szóval tökrészezen a sikátorok mélyén bo-torkálva egyik tűzfal tövétől a másikig... haladt a part felé. Az út ismeretlen volt előtte, imitt-amott halk nyögések, és egyre erősödő hullámok zaja ütötte meg fülét.

Doyle egy ajtó küszöbén félig ülve támasztotta magát, könnyei arcának barázdáiba folytak, mint keskeny hegyipatakok, mikor egy fiú tűnt elő arrébb a ködből.

– Te! Hallucinálok, vagy mi van? Hús-vér ember vagy, vagy csak egy lidérc a delfriumomban? A fiú mellé ért, vál-laira tette apró kezeit, s mélyen David szeméibe nézett.

– Ha megjavítjuk a gépet, az életed is megjavul?

Doyle, szeméit kinyitva egy szegényesen berendezett szobát látott. Legalább három ágy, egy kisebb szekrény, s dobozok. A padlón közvetlen mellette az írógépe, melybe egy darab papír volt befűzve, s rajta egy név: Giovanni.

– Igen a kisfiú! – A tegnap esti kisfiú, bő nadrágban, ingben, s fejébe nyomott smicisapjában... Feje szörnyen hasigatott. Fölkelt és kitámolygott az ajtóig, s kikémlt a másik helyiségbe.

Egy fiatalasszonyt pillantott meg, s ezután olyan volt élete, mint egy love-story.

Gurzó Norbert

← Iélekmorzák →

Áni

A költő mindig is lényegretörő ember volt, aki azt csinálta amit a pil-lanat, ahogy önmaga fogalmazott egy gimnáziumbeli zsenéjében. Hogy elégedetlen lett volna? Erre mindig igennel válaszolt és csendben hozzá-tette, hogy legalábbis még nem lett al-koholista. Nem is lett volna oka elége-detlenkedni. Egy megyei lap havonta közölte verseit, átlagon felüli tisztelet-díjért, de egy képregényüzletben is dolgozott, amely egyesek szerint nagy hatással volt a költészetére. Szóval minden rendben ment, amíg egy nap elfogyott az összes téma, ami versbe kíváncsozott. Ami régen a rímet és me-taforát jelentette, az most egyszeriben hétköznapi tárgyá változott. Egyszó-val, költőnk így fedezte fel a világ gyakorlati oldalát.

Egy nap éppen az újságot lapoz-gatta (hosszú idő óta először tudta, hogy mit olvas), mikor csöngettek. Nem tartotta különösnek. Bár régen nem volt már nála senki, ez most va-lahogy beleillett a reális világ koncepciójába. Éppen ezért rögtön ajtót nyi-tott. Azon sem csodálkozott, hogy az unokahúga állt ott, akit már tíz éve nem látott. A lány szeme kedvességet tükrözött, de az egész testében volt valami idegen.

–Helló, öcsi. – mindig így hívta.

–Helló, ... Anna. – ő nem tudta már a régi neveket.

Nem is beszéltek többet. Szó nél-kül mentek a nappali szobába és ültek

le a két nagy karosszékre.

Áni (az elfelejtett becenév) rögtön mesélni kezdett. Elmondta, hogy akart szabad lenni, hogy átadja magát az életnek. Ez nehéz volt abban az időben, mikor mindenki Madonna akart lenni. Így Áni úgy döntött, meg-keresi Madonnát. Amerikába utazott, ahol persze nem talált rá az idolra. He-lyette őt találta meg John, és nekiadta az egyik színház parkolóját. Szerette ezt a munkát, egyáltalán nem találta erkölcstelennek. A színház álomvilá-ga és az utca világa között teremtett harmóniát. Az utóbbi az övé volt, az álmokat pedig vendégein keresztül szívta magába, ott, a színészbejáró mögött. Egy idő után ez nem lett elég, mindkét világot akarta. Így hazajött.

Áni elhallgatott, majd újra meg-szólt:

–Te költő vagy. Mutasd meg, mi-lyen az igazi álom!

A költő szótlánul felállt és az ab-lakhoz lépett. Tehetetlen volt. Ő már nem költő. Már nem, most ő is a par-koló része, ott a színészbejáró mögött. Áni mögé állt, az utcát nézte és elmo-solyodott.

– Köszönöm – szólott, majd meg-csókolta költőnk homlokát és ahogy jött, úgy távozott.

Öcsi ekkor értette meg, hogy vég-leg elveszett.

Németh Barnabás

Magányos nőalak egy padon.

Olyan finom, kecses, és hideg, mint egy szobor.

Egyedül van, vár valamire, leülnék mellé de visszatart a szomorúsága, már nem férnénk el tőle ketten a padon.

Leülnék mellé, kezembe venném a kezét ajkamat rászorítanám csuklóján az ütőérre, és a számban érezném

szíve dobbanásának ízét.

Ekkor már nem várna semmire tovább.

Hisz megtaláltam.

D. V.





Művészeti Olimpia 2001 Békéscsaba

Idén első alkalommal került megrendezésre Békéscsabán a Művészeti Olimpia elnevezésű rendezvénytársulat. Az Olimpia alapötlete a Sidney-i Nyári Játékok kapcsán merült fel, ám ezúttal a sportversenyek helyett szellemi alkotások kaptak teret. Az ifjúsági és diák-korosztály

versenyzői hét megyéből érkeztek, tizenkét kategóriában (pl.: színpadi mű, fotó, vers, próza, videofilm) mérhették össze tudásukat. A Tű különdíját próza kategóriában Szombathelyi Adrienn 17 mártélyi pályázó nyerte el. Az ő novelláját olvashatjátok MOST ITT JÓL!

A s z o m s z é d l á n y

I. r é s z

Régi építésű parasztház volt, a '90-es évek divatja szerint átépítve. Egy festő lakott benne a családjával, és építtetett egy műtermet mögé. Ezt én üvegházzá alakítottam.

A szomszédok nem néztek rám jó szemmel, legalábbis én így éreztem, és falun valóban nem szimpatikus egy 50-es éveiben járó férfi gyerek és feleség nélkül. Már nem emlékszem, mikor és hogyan ismerkedtem meg a bal oldali szomszédokkal, de vele már az elején jól kijöttem. Laci, a szomszéd egy 40 körüli erős férfi, akinek két gyermeke van. Én, miután beköltöztem, sok apró gondtal küszködtem, amit rendszerint Tilda okozott a csillapíthatatlan kertgondozókedvével. Tilda az élettársam volt, de csak hétvégén, mert a munkája egy messzi városba kötötte. (Ezzel magyaráztuk mindketten de valójában akkor sok lett volna, ha mindig együtt vagyunk.)

Ha a kerthez valamire szüksége volt, engem küldött át a szomszédba, ahol már ha megláttak, csak annyit kérdeztek:

-Ásó, vagy zsák? – mert rend-

szerint ez hiányzott otthonról. Így visszagondolva, rengetegszer nyitott ajtót Timi – Laci lánya –, lenge otthoni ruháiban, amit ő szégyellnivalónak, én erotikusnak tartottam. Mindig mosolyogva köszönt. Nem is törődtem vele. Gyakran láttam, amint hazaérkezi, vagy indul valahová, sokszor nagyon csinosan és csábítóan. Akkor azt hittem, hogy ő is olyan, mint a legtöbb tizennyolc éves kis buta lány, aki már komoly, érett nőnek képzelet magát. (Néha persze előfordul, hogy tényleg komoly és érett egy nő tizennyolc évesen!)

Rengetegszer hallottam a hangját, mikor az udvaron a testvérével vitázott. Ma már sajnálom, hogy soha nem figyeltem oda.

Egy vasárnap délelőtt jött át hozzám először. Éppen az elkésett reggelimet fejeztem be, amikor becsöngetett.

– Bocsanat, hogy zavarok, de senki sincs itthon, én pedig az iskolatászkámban felejtettem a kulcsom. Bejöhetnék, hogy valahol átmásszak a kerítésen, ha tudok?

Előző este discóban volt, és a

fáradt szeme, meg a félig lemosott sminkje nagy hatással volt rám. Felizgatott.

– Gyere be nyugodtan, éppen a kávémat akartam meginni. Kérsz te is egyet? (Ez a felajánlás okozta a vesztém.)

– Köszönöm, most elfogadom.

Ezután az egy kávé után semmit sem fogadott el. Soha.

– Gyere be!

Miután kényelmesen elhelyezkedtünk a székeinken, beszélgetni kezdtem. Rengeteg dologról beszéltem, az iskoláról, hogy nehéz most érettségizni, a városban lévő szegényes szórakozási lehetőségekről és az ő sajátos zenei ízléséről, egyszerűen mindenről. (Már ebből az első beszélgetésből leiszűrtem, hogy nem egy átlagos lány.)

Ezek után magamról kezdtem el beszélni, a munkámról, a rokonaimról, az életemről. Egyszer csak megállított:

– Ne haragudjon, de ezt meg kell kérdeznem, bár tudom, hogy nem illik. A rövid hajú nő a lánya vagy a szeretője?

– Szilvi?! – mosolyodtam el, mert erre a kérdésre igazán nem



számítottam.

– Ő a szeretőm! – a teljes őszinteség vett rajtam erőt, azt akartam, hogy mindent tudjon, így elmondtam neki, hogy Tilda pénteken jön, és vasárnap hazamegy, közben vezeti a háztartást, főz, mos, takarít és megfontoltan és éretten szeretkezünk. Erre ő kicsit megijedt, vagyis én azt hittem. Szilvi pedig hétköznap jön és ő csak arra jó... Ez rosszul esett Timinek, pedig semmi köze Szilvihez. Később megtudtam, hogy neki mindig fáj, ha egy nőről így beszélnek és elszomorítja. (Ma is mosolyogni kezdek, ha eszembe jut, hogy ezt akkor naivságnak gondoltam, de ma már tudom, hogy komoly lelki életet takart.) Visszatérve az első beszélgetésünkhöz, miután ezt elmondtam neki, ő is elmesélte, hogy van egy barátja, akit szeret és sok időt töltenek együtt. Felálltam, mert meg akartam kínálni egy üdítővel. Megkerültem az asztalt, de ahhoz, hogy a konyhába jussak, el kellett mennem a háta mögött. Ahogy mentem mögötte, megéreztem az illatát és megálltam, hátrafordult és belenézett a szemembe. Képtelen voltam uralkodni magamon. Megcsókoltam, majd ott az ebédlő durván szótt szőnyegén szeret-

kezni kezdtünk. Nem volt olyan jó, mint amit vártam, de nem bántam meg. Ő – ahogy fogalmazott – engedett a csábításnak, aztán pedig hagyta, hogy a dolgok „történüljenek”. Én ezt kijavítottam, hogy történjenek, de ő ragaszkodott a „történüléshez”, mert úgy gondolta, hogy a történeteket mi irányítjuk, a „történelések” tőlünk függetlenek.

Ezek után felöltözött és a kerítésen át hazament. Napokon keresztül a történetek hatása alatt álltam. Pár nappal később, mikor egyedül voltam nem bírtam magammal, felhívtam. Igen, áttelefonáltam a szomszéd házba. Szerencsém volt, ő vette fel.

– Szia, Feri vagyok, csak azért hívtalak, mert... – és csendben maradtam, kíváncsi voltam, hogy mit mond.

– Átmenjek? – Na erre aztán nem számítottam, erre a puritán egyszerűség.

– Gyere. – Vártam. Az udvar hátsó része felől jött.

– Így nem látnak meg a szomszédok – mondta. A kerítés előtt ugyanis sűrű bokor volt.

Bementünk a házba, be a szobába, és ő megállt az ágy mellett és azt kérdezte:

– Miért hívtál?

– Mert látni akartalak – feleltem neki a szokásos hódítási technikát alkalmazva, de meglepődve tapasztaltam, hogy nála ez nem működik.

– Most látsz! – és állt tovább egyenesen, rendíthetetlenül és nem kis göggel! Közelebb léptem és megpróbáltam átölelni. Hátraléptem.

– Csak látni akartál, azt mondtad, és nem érezni.

– De én érezni is akarlak!

– Az más, akkor érezz – és közelebb lépett, egészen hozzám – simult finoman és gyöngéden. Leültem az ágyra és az ölembe húztam. Csókolni kezdtem a nyakát, az arcát, a fülét, a száját és úgy éreztem, hogy egészen az enyém, pedig dehogyis volt az. Szelíd volt, mégis heves, más, mint amit eddig éreztem, egészen más. Utána felöltözött és hazament.

Három nap múlva felhívott.

– Egyedül vagy?

– Igen!

– Menjek?

– Gyere! – és jött és levetkőzött, szeretkezettünk, majd hazament.

Szombathelyi Adrienn

(Folytatjuk.)

lélekmorzsák

Nemcsak könyvajánló...

Odüsszeusz reinkarnációi

Milan Kundera: Nemtudás

Aki olvasta már valamely „nemcsak könyvajánlómat”, az tudja, hogy egy-egy regény mellé hangulatot is próbálok ajánlani. Hol egy pohár bort, hol zenét. Kunderával az a baj, hogy túl komplex már hozzá. A *Nemtudás* elolvasása után nem lehet két hétig nem töprengeni azon, hogy át kell újra élni Odüsszeusz kalandjait. De megkerülhetetlen Schönberg hallgatása is.

Ők ketten a nagy híres nemtudók. Ők és még sok ezren. Az emigránsok. A visszatérés mitologikus magaslatokon és mélységekbe vonz minket is. Illetve, sőt és inkább... a visszatérés lehetőség. Kundera, aki maga is emigráns, jól ismerheti, milyen az az emigráns álom. Milyen hazagon-

dolni, és milyen megérkezni, amikor már lehet. Olyan ez, mint a berlini fal, vagy bármely háború. Sokak tragédiája, amely beíródik, irodalom lesz belőle. Mi meg feldolgozzuk magunkban. Tanulunk belőle, vagy sem, egy picit bennünk maradhat Irena, Josef, Gustaf, akik mind hozzánk tartoznak, és mind egymáshoz. Nem lehet, hogy valami ne teljesedjen be Kunderánál sem. Lehet, hogy 20 évvel (bűvös szám!) az első pillantás után, de szeretkezés lesz a vége. Ilyen ez a kultúrkör. Bonyolult, de egyszerű, megfoghatatlan, de konkrét. Mint a nemlétező magyar kifejezés, a nemtudás.





Kapuzáráselőttipániknak

Ha szeretsz egy férfit

Bizonyára mindenki ismeri a viccet: Három gyereke van az indiánnak. Elsőszülött fiát Fénysugárnak hívják, második gyermekét, a lányt Fehér Holdnak. És hogy hívják a harmadikat? Szakadt Guminak...

Tereza Bouckova, napjaink jeles cseh írónője, e maró iróniával emlékszik vissza születése körülményeire. Nem várt gyerekként, rosszkor, rossz helyre érkezett a világba, s a *Ha szeretsz egy férfit* című könyvében saját életéről, s magához hasonló hősnőkről ír meglepő őszinteséggel. Három kisregényen keresztül, az *Indiánfutás*, a *Fürjecske*, és a *Ha szereted a férjed* soraiban feltáruznak előttünk a női lélek legbensőbb rezdülései, és képet kapunk a '70-es '80-as évek cseh valóságáról, egy ál-ságos és hazug helyzetről.

Az *Indiánfutás* önéletrajzi ihletésű mű, amelyben családja tragédiája bontakozik ki, s megérezzük, hogyan tett tönk-re életeteket a politikai helyzet. Tereza, Pavel Kohut író, volt ellenzéki lányaként magával hordozza ezt a bélyeget, s bár még gyerek volt, mikor szülei elváltak, az egész életük tönkrement abban, hogy élni akartak.

Őszintén, tisztességesen a felszínen maradni, mert ennél többet nem tehettek. Bezárultak előttük a kapuk, s édesanyjuk, Alfa hiába tett meg mindent, a fia és nagyobbik lánya mégis emigrálásra kényszerült. Széthullott életek jelennek meg szemünk előtt, de nem csak térben és időben, hanem belül, önmagukban sem egészek.

A kisregényben végig üvölt az apa hiánya, s az a kétségbeesett próbálkozás, hogy ha csak néhány percre is, de szülő és gyermeke egymásra találjon.

A közép-európai valóság feltárása mellet a mű legnagyobb értéke az érzések megjelenítése, a tévedések és útvésztlők hosszú sora, s az a kétségbeesett próbálkozás, hogy nőként, valódi nők tudjanak maradni. Mert valljuk be őszintén: társ nélkül nem teljes az élet. Az alkotás egyik legérdekesebb része, amikor édesanyja szemszögéből látatja a világot, s leírja egy negyvenes éveiben járó nő szürke és emberfeletti hétköznapjait.

Egy asszony nem lehet jó anya, ha nem boldog ember, s Alfa is erre törekszik, mégis meglepően talál nyugalomra egy nála húsz évvel fiatalabb férfi oldalán. De mint tudjuk egy nő sok mindenre képes, ha szerelmes, önző, odaadó, és ragaszkodó.

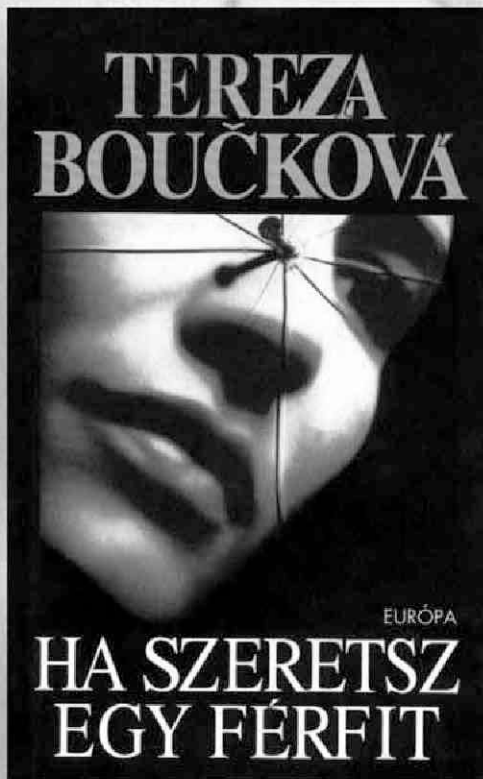
További két kisregényében, a *Fürjecske*ben, és a *Ha szereted a férjedet* című írásokban is üvölt valami hiánya, egy olyan dologé, ami úgy kellene a hősnők életébe, mint egy falat kenyér, nélkülük csak fél emberek, mint Tereza, rosszkor-rossz helyen-tehetetlenül léteznek.

Nehéz röviden írni erről a könyvről, mert a valódi történetek mellett rengeteg érzés feszül benne, amit szavakban lehetetlen megfogalmazni, érezni viszont megdöbbenő és felejthetetlen. Megdöbbenő az, hogy ennyire őszintén tudjon szólni valami, ennyire a lélek legbensőbb húrjain. S meglepő az, hogy a tartalom maximumát, érzések és gondolatok ezer színű kavalkádját a forma minimumába szorítva, tömondatokban kapjuk vissza. Szinte arcon üt a valóság, egy-egy szó, egy-egy rövid mondat, amely életeteket

foglal magába, elkerülhetetlen helyzeteket, melyek felforgatnak egy értékrendet, s máris bebizonyosodik, mennyire könnyen összetörhetnek álmunk. Azok az álmok, amiket légvárként építettünk, s tőlünk független események miatt már soha nem lesz erőnk visszahozni őket.

Míndezek mellett, ez az alkotás is magában hordozza azt a közép-európai jellegzetességet, aminek köszönhetően sok-sok igazságtalanságot túlélték a társadalom peremére született emberek. Önirónia és maró gúny, egy fricska a világnak, egy pofon az embereknek, s nekünk, kik már burokban élhetünk, mégsem becsüljük meg lehetőségeinket. Visszaélünk szabadságunkkal, s eljátszunk azt a kincset, melyet örökül kaptunk, s melyet tovább kellene adnunk a mi gyerekeinknek is. De ehhez az kell, hogy olvass ilyen értékes alkotásokat. S persze kell az, hogy szeress egy férfit...

Nagymedveanya



Mossa Ön is kezeit Pilátus szappannal



Balogh Katalin elsőéves a főiskolai kar rajz-számítástechnika szakpárjában. Alkalmazott grafikával foglalkozik. Elsősorban ismerősöknek dolgozik, ezért számára a legnagyobb elismerés, ha másoknak is tetszik amit csinál. A mártélyi Gólyatáborban találkoztunk vele először. A Timur Lenk koncerten kiderült, ő készítette az együttes *Brekffaszt* című lemezének borítóját a meglévő ötletek és fotók felhasználásával. Az ARC óriásplakát pályázat hozta el számára az első komolyabb szakmai sikert. A főiskolai felvétellel egy időben, a leadási határidő utolsó napjának utolsó estéjén elkészített plakáttervét különdíjjal jutalmazta a szakma. A tervből rádióreklám is készül.

A pályázatra több mint hétszázan küldtek be munkákat, ebből 99-et állítottak ki a Budapesti Hősök terén.

A „Pilátus szappan” különdíjas ötlete egy iskolai feladatból született meg. Megadott tárgyakat kellett plakáton úgy ábrázolni, hogy maga a tárgy ne jelenjen meg a képen, de valamilyen ötletes kapcsolatban legyen vele. A számára megadott szó a „kéz” volt. Így jutott el a *Pilátus szappanig*. Katalin szerint a legjobb ötletek a baráti beszélgetések során születnek, miközben mindenki hozzájárul egy kipattanó szikrával, valahogy úgy, mint a nagy reklámcégeknél, ahol csapatmunka formájában eszelelik ki a végső, megvalósításra váró terveket.

MaDóra

tisztára mos!

pilátus szappan 125 gr






Használata kényes döntések esetén javasolt!

Minőségét korlátlan ideig megőrzi!

Fogy. ár: 99 Ft





	Megéjtés	Szokás	Magiak	Irattól	Hasadék	Szerencse	Szán
	Eszes		Megéjtés	Ezen a napon		Zsó	
Megéjtés							
Követel				Édesanya			
				Némánisz!			
Autóüzemek					Átellenben		Gyóg-párló-alapanyag
					Energia		
Társbógo							
Előd					Dinuzszi		
					Eszel és szunyóld!		
	A teltje					Kéjve osztó (pó)	
	Hűes babu			Köbe vés		Li	
Ugyanaz		Gépkocsi		Védőmezője		Olasz fut. névelő	
				Az a személyt		Fejlesztéssel	
Szegedhez esett a teletelés					Nőnév		Mosóper-máka
Vált							
Határozott névelő					Ígyvönő	Vezetik	
				Követ-besz!			Gyökér
Szarvachén	Mozshung			Kétféle ő		Gyón csapat	
	Nadgyszaj				Acht egyenlet	ÜY	
							
Utószó		Kamasz					
Ver		Leányel pénzem					
		Tova					
	A Baktósz					Bíz	Odavissza ... Troll
	Létezik						
Fegyvert irányít rá					Kettőbe jétkész		
					Sugár		
Rangjelés							

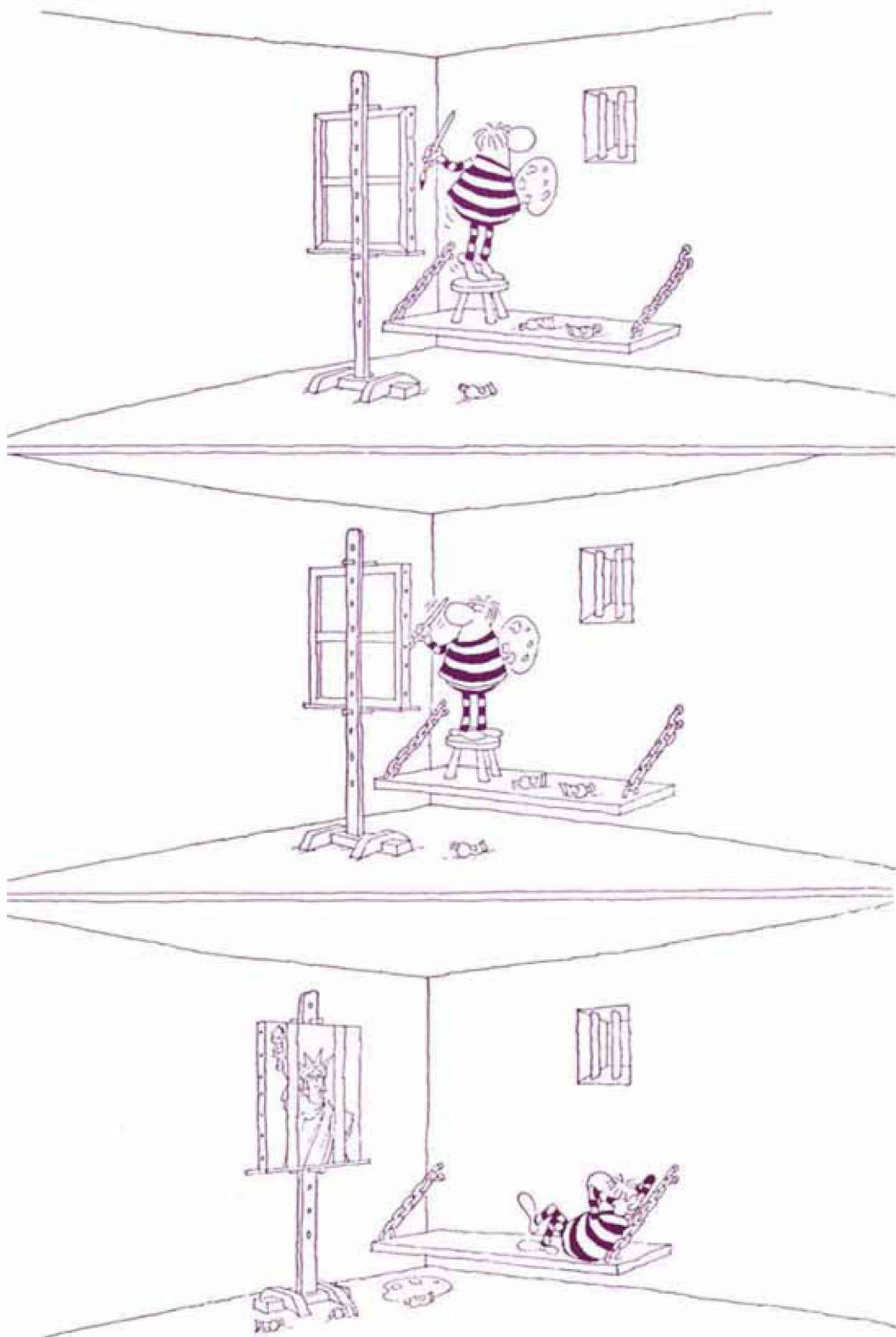
E havi rejtvényünk megfejtéséből kiderül, hol jártak szeptemberi kirándulásukon a TŰ szerkesztői.

Múlthavi rejtvényünk megfejtése:
„Mindenhonnan odább álltam /
Nem találtam helyemet”.

A szerencsés beküldők: **Király Tünde, Csillik Mihály.**
Nyereményük fejeként egy kétszemélyes pizzameghívás.

Ehavi rejtvényünk megfejtéseit október 19-ig adhatjátok le a szerkesztőségben.





Guillermo Mordillo karikatúrája



GÓLYABÁL 2001.
NOVEMBER 6.

G&Cs

Fénymásológépszalon

Ismét várja ügyfeleit!

egyoldalas A/4-es **5 Ft-ért,**

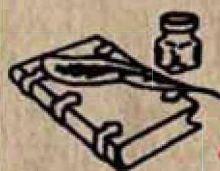
kétoldalas **10 Ft.**

egyoldalas A/3-as **10 Ft-ért,**
kétoldalas **16 Ft.**

- Spirálozás.
- Szakdolgozatok nyomtatása:

30 Ft/oldal.

Működési idő: Hétfő – péntek: 9-18
Szeged, Dózsa u. 10.,
(Az Állatkerttől) szemben)



Minerva Szeged Kft.

A boltjainkban található
teljes árukészlet

20 %

kedvezményel vásárolható!

„Harmónia” Könyvesbolt
Klauzál tér 7. H-P 9-19 Sz2 8-15
Tel.: 62/424-412

„Minerva” Könyvesbolt
Jókai u. 1. H-P 9-19 Sz2 8-15
Tel.: 62/451-542

PALACSINTÁK

- 337. 75. Kakabó
- 338. 75. Lékócsin
- 339. 75. Málna
- 340. 75. Édeskömény
- 341. 75. Édeskömény
- 342. 75. Édeskömény

DESSZERTEK

- 111. 230. Gyümölcskrém
- 112. 230. Gyümölcskrém
- 113. 230. Gyümölcskrém
- 114. 230. Gyümölcskrém
- 115. 230. Gyümölcskrém
- 116. 230. Gyümölcskrém
- 117. 230. Gyümölcskrém
- 118. 230. Gyümölcskrém

SALÁTÁK (1/5 DKG)

- 121. 50. Majonézes saláta
- 122. 50. Majonézes saláta
- 123. 50. Majonézes saláta
- 124. 50. Majonézes saláta

CSOMAGOLÁS

- Pizza dobor. 500 35
- Pizza dobor. 300 35
- Majonézes saláta 35
- Majonézes saláta 35
- Papiercsomagolás 15

TÉSZTÁK

- 81. 330. Bolgárdi spagetti
- 82. 330. Bolgárdi spagetti
- 83. 330. Bolgárdi spagetti
- 84. 330. Bolgárdi spagetti
- 85. 330. Bolgárdi spagetti
- 86. 330. Bolgárdi spagetti
- 87. 330. Bolgárdi spagetti
- 88. 330. Bolgárdi spagetti
- 89. 330. Bolgárdi spagetti
- 90. 330. Bolgárdi spagetti
- 91. 330. Bolgárdi spagetti
- 92. 330. Bolgárdi spagetti
- 93. 330. Bolgárdi spagetti
- 94. 330. Bolgárdi spagetti
- 95. 330. Bolgárdi spagetti
- 96. 330. Bolgárdi spagetti
- 97. 330. Bolgárdi spagetti
- 98. 330. Bolgárdi spagetti
- 99. 330. Bolgárdi spagetti
- 100. 330. Bolgárdi spagetti

LEPÉNYEK

- 66. 35. Túrós lepény
- 67. 35. Túrós lepény
- 68. 35. Túrós lepény
- 69. 35. Túrós lepény
- 70. 35. Túrós lepény
- 71. 35. Túrós lepény
- 72. 35. Túrós lepény
- 73. 35. Túrós lepény
- 74. 35. Túrós lepény
- 75. 35. Túrós lepény
- 76. 35. Túrós lepény
- 77. 35. Túrós lepény
- 78. 35. Túrós lepény
- 79. 35. Túrós lepény
- 80. 35. Túrós lepény
- 81. 35. Túrós lepény
- 82. 35. Túrós lepény
- 83. 35. Túrós lepény
- 84. 35. Túrós lepény
- 85. 35. Túrós lepény

PIZZÁK

- 1. 300. 41. 1000. Szeged
- 2. 300. 41. 1000. Szeged
- 3. 300. 41. 1000. Szeged
- 4. 300. 41. 1000. Szeged
- 5. 300. 41. 1000. Szeged
- 6. 300. 41. 1000. Szeged
- 7. 300. 41. 1000. Szeged
- 8. 300. 41. 1000. Szeged
- 9. 300. 41. 1000. Szeged
- 10. 300. 41. 1000. Szeged
- 11. 300. 41. 1000. Szeged
- 12. 300. 41. 1000. Szeged
- 13. 300. 41. 1000. Szeged
- 14. 300. 41. 1000. Szeged
- 15. 300. 41. 1000. Szeged
- 16. 300. 41. 1000. Szeged
- 17. 300. 41. 1000. Szeged
- 18. 300. 41. 1000. Szeged
- 19. 300. 41. 1000. Szeged
- 20. 300. 41. 1000. Szeged
- 21. 300. 41. 1000. Szeged
- 22. 300. 41. 1000. Szeged
- 23. 300. 41. 1000. Szeged
- 24. 300. 41. 1000. Szeged
- 25. 300. 41. 1000. Szeged
- 26. 300. 41. 1000. Szeged
- 27. 300. 41. 1000. Szeged
- 28. 300. 41. 1000. Szeged
- 29. 300. 41. 1000. Szeged
- 30. 300. 41. 1000. Szeged
- 31. 300. 41. 1000. Szeged
- 32. 300. 41. 1000. Szeged
- 33. 300. 41. 1000. Szeged
- 34. 300. 41. 1000. Szeged
- 35. 300. 41. 1000. Szeged
- 36. 300. 41. 1000. Szeged
- 37. 300. 41. 1000. Szeged
- 38. 300. 41. 1000. Szeged
- 39. 300. 41. 1000. Szeged
- 40. 300. 41. 1000. Szeged
- 41. 300. 41. 1000. Szeged
- 42. 300. 41. 1000. Szeged
- 43. 300. 41. 1000. Szeged
- 44. 300. 41. 1000. Szeged
- 45. 300. 41. 1000. Szeged
- 46. 300. 41. 1000. Szeged
- 47. 300. 41. 1000. Szeged
- 48. 300. 41. 1000. Szeged
- 49. 300. 41. 1000. Szeged
- 50. 300. 41. 1000. Szeged
- 51. 300. 41. 1000. Szeged
- 52. 300. 41. 1000. Szeged
- 53. 300. 41. 1000. Szeged
- 54. 300. 41. 1000. Szeged
- 55. 300. 41. 1000. Szeged
- 56. 300. 41. 1000. Szeged
- 57. 300. 41. 1000. Szeged
- 58. 300. 41. 1000. Szeged
- 59. 300. 41. 1000. Szeged
- 60. 300. 41. 1000. Szeged
- 61. 300. 41. 1000. Szeged
- 62. 300. 41. 1000. Szeged
- 63. 300. 41. 1000. Szeged
- 64. 300. 41. 1000. Szeged
- 65. 300. 41. 1000. Szeged
- 66. 300. 41. 1000. Szeged
- 67. 300. 41. 1000. Szeged
- 68. 300. 41. 1000. Szeged
- 69. 300. 41. 1000. Szeged
- 70. 300. 41. 1000. Szeged
- 71. 300. 41. 1000. Szeged
- 72. 300. 41. 1000. Szeged
- 73. 300. 41. 1000. Szeged
- 74. 300. 41. 1000. Szeged
- 75. 300. 41. 1000. Szeged
- 76. 300. 41. 1000. Szeged
- 77. 300. 41. 1000. Szeged
- 78. 300. 41. 1000. Szeged
- 79. 300. 41. 1000. Szeged
- 80. 300. 41. 1000. Szeged
- 81. 300. 41. 1000. Szeged
- 82. 300. 41. 1000. Szeged
- 83. 300. 41. 1000. Szeged
- 84. 300. 41. 1000. Szeged
- 85. 300. 41. 1000. Szeged
- 86. 300. 41. 1000. Szeged
- 87. 300. 41. 1000. Szeged
- 88. 300. 41. 1000. Szeged
- 89. 300. 41. 1000. Szeged
- 90. 300. 41. 1000. Szeged
- 91. 300. 41. 1000. Szeged
- 92. 300. 41. 1000. Szeged
- 93. 300. 41. 1000. Szeged
- 94. 300. 41. 1000. Szeged
- 95. 300. 41. 1000. Szeged
- 96. 300. 41. 1000. Szeged
- 97. 300. 41. 1000. Szeged
- 98. 300. 41. 1000. Szeged
- 99. 300. 41. 1000. Szeged
- 100. 300. 41. 1000. Szeged

HA MÉG FÉR...

- 131. 300. 41. 1000. Szeged
- 132. 300. 41. 1000. Szeged
- 133. 300. 41. 1000. Szeged
- 134. 300. 41. 1000. Szeged

198 670 NYERÉS VÉGREG SZÁMOS
TELEFON

131-134. BŐRÖSI KFT. IS.